

รายงานการวิจัยเรื่อง

การศึกษาบทบาทของครุภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง

โดย

คณิงพร สรรพา

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

วิทยาเขตพัฒนวิชาการพระนคร

2546

การศึกษาบทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง

Studies on Thai Language Teachers' roles towards the Conservation and Promotion
of the Thai Culture in the Rajamangala Institute of Technology,
Central Campuses

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) ศึกษาสถานภาพทั่ว ๆ ไปและบทบาทที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของครูภาษาไทย ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนความรู้ทางด้านวิชาการให้แก่นักศึกษาและชุมชน 2) เปรียบเทียบบทบาทของครูภาษาไทยในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง ที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย จำแนกตามประสบการณ์การสอนและระดับการศึกษา 3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของครูภาษาไทย ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง

1. ครูภาษาไทยส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
2. บทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย จำแนกตามประสบการณ์และระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .05
3. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของครูภาษาไทย คือ ขาดโอกาสเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ขาดงบประมาณ เอกสาร ตำรา และสื่อทัศนูปกรณ์ ทางด้านวัฒนธรรมไทย

ABSTRACT

Studies on Thai Language Teachers' roles towards the Conservation and Promotion of the Thai Culture in the Rajamangala Institute of Technology, Central Campuses

The purposes of this research were :

- 1) To study the general environment and roles of Thai language teachers towards the conservation and promotion of Thai culture among the students and the community.
- 2) To compare the roles of Thai language teachers, being classified by their teaching experiences and education levels, towards the conservation and promotion of Thai culture.
- 3) To study Thai teachers' problems and obstacles in carrying out the said task.

Samples of the research were 160 Thai language teachers. The instruments of the research were questionnaires. The data analysis was done on SPSS* program.

The result of the research showed that:

- 1) Most Thai language teachers had not been trained in the conservation and promotion of Thai culture.
- 2) There was no significant difference, at level of 0.5, between the roles of the two groups of Thai language teachers in the conservation and promotion of Thai culture.
- 3) The Thai language teachers' problems and obstacles in carrying out the conservation and promotion were lack of opportunities to acquire trainings or to participate in seminars on Thai culture, lack of budgets, document, texts and audio-visual aids on Thai culture.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี จากการสนับสนุนของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ ฝ่ายวิจัยและฝึกอบรม ผู้บริหารทุกท่าน รวมทั้งอาจารย์แผนกภาษาไทยในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง ผู้เขียนเอกสารอ้างอิงและเจ้าของงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ใช้เป็นแหล่งข้อมูลก่อให้เกิดความคิดวิจัยเรื่องนี้ขึ้นมา ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้การสนับสนุน ให้คำแนะนำ และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

คณิงพร สรรพพา

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ และอายุ	29
ตารางที่ 2 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ ในการทำงาน	30
ตารางที่ 3 จำนวนคาบเรียนที่สอน และงานพิเศษที่ครูภาษาไทยได้รับมอบหมายให้ทำ	31
ตารางที่ 4 ระดับชั้นที่สอน การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาประจำชุมนุม และการรับการอบรม เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย	32
ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และ ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	33
ตารางที่ 6 ความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และ ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน	37
ตารางที่ 7 ความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และ ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ	40
ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบบทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริม วัฒนธรรมไทย จำแนกตามประสบการณ์การสอน	43
ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบบทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริม วัฒนธรรมไทย จำแนกตามระดับการศึกษา	56

บทนำ

วัฒนธรรมเป็นเครื่องหมายแห่งความเจริญรุ่งเรืองและก้าวหน้าของมวลมนุษย์ เพราะนอกจากวัฒนธรรมจะเป็นเครื่องกลมเกลียวจิตใจ และเป็นแนวทางสำหรับการดำเนินชีวิตแล้ว ยังเป็นบ่อเกิดแห่งความรู้และศิลปวิทยาการทุก ๆ ด้าน ในแต่ละสังคมมนุษย์จะคิดค้นและสร้างสรรค์วัฒนธรรมขึ้นอันจะมีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง การจะศึกษาให้เข้าถึงสภาพความเป็นอยู่ตลอดจนความเจริญหรือความเสื่อมของสังคมใดก็ตาม ทำได้โดยอาศัยการศึกษาวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ ดังที่พระยาอนุমানราชชน (2516 : 98) ได้กล่าวว่า “วัฒนธรรมมีลักษณะเช่นเดียวกับเจ้าของผู้สร้างวัฒนธรรมนั้น ก็จะมีสภาพสูงหรือต่ำ เจริญหรือเสื่อมก็แล้วแต่ผู้สร้าง ถ้าคนในสังคมนั้นมีสติปัญญาและจิตใจสูงหรืองาม วัฒนธรรมของสังคมนั้นก็สูงหรืองามตาม ถ้าต่ำก็ต่ำตาม” จะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมได้เข้าไปแทรกซึมเป็นวิถีชีวิตสะท้อนสภาพจิตใจตลอดจนความเป็นอยู่ของเจ้าของวัฒนธรรม ในการสร้างความเจริญงอกงามให้เกิดขึ้นแก่สังคมมนุษย์ ส่วนหนึ่งจึงจำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาวัฒนธรรมอันเป็นมรดกของสังคมเป็นสำคัญ การร่วมกันทำนุบำรุงรักษาและเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับสภาพของสังคม เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามในวิถีชีวิตสังคมนั้น จึงเป็นหน้าที่หลักอันสำคัญยิ่งของมนุษย์

ชาติไทยนับเป็นสังคมหนึ่งที่มีวัฒนธรรมประจำชาติเป็นของตนเอง โดยได้รับการสืบทอดมาแต่โบราณตราบเท่าทุกวันนี้ และสิ่งนี้เองได้นำมาซึ่งลักษณะสำคัญอันแสดงถึงเอกลักษณ์และศักดิ์ศรีของชาติ ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างคนในชาติและยังมีส่วนในการช่วยพัฒนาจิตใจ เศรษฐกิจ และสังคม อันเป็นผลให้เกิดการพัฒนาและเกิดความมั่นคงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศชาติ การที่จะร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนาชาติบ้านเมืองนั้นจะต้องมีการศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมไทยและเล็งเห็นประโยชน์ในการที่จะนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรืองของชาติ

การศึกษาวัฒนธรรมของชาติ นอกจากจะทำให้เกิดความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมอันดีงามแล้ว ยังจะนำมาซึ่งการทำนุบำรุงรักษาและอนุรักษ์ไว้เพื่อสืบทอดแก่ชนรุ่นหลัง วัฒนธรรมไม่ว่าจะเป็นของชนชาติใด สังคมใด แม้มิได้มีการอนุรักษ์ถ่ายทอดและสืบทอดกันไว้ทุกรุ่นแล้ว วัฒนธรรมนั้นก็ไม่ว่าจะดำรงอยู่และเจริญงอกงามได้ การอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมนี้ มิได้เป็นหน้าที่ของคนใดคนหนึ่ง หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น แต่เป็นเรื่องที่ทุกคนในชาติควรได้ร่วมมือกันทำนุบำรุงรักษา ส่งเสริมและเผยแพร่ดำเนินไปอย่างได้ผลและมีประสิทธิภาพ (คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2523 : 1) วิธีการสำคัญในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทย ก็คือการให้การศึกษา และโดยที่วัฒนธรรมนั้นเกี่ยวข้องกับมนุษย์ไปจนตลอด

ชีวิต การให้การศึกษาจึงมิใช่จะกระทำเพียงเฉพาะในช่วงวัยใดวัยหนึ่ง แต่ควรเป็นไปตลอดชีวิต เช่นกัน ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน คือการที่ครูอาจารย์ถ่ายทอดแก่นักเรียน, นักศึกษาในสถานศึกษานั้น ๆ เพราะครูมีหน้าที่ในการถ่ายทอดคัมภีร์ทางวัฒนธรรมให้กับนักเรียน นักศึกษาที่จัดอยู่ในกลุ่มของเยาวชน ทำให้ใกล้ชิดกับเยาวชนผู้ซึ่งจะเป็นผู้ถ่ายทอดคัมภีร์ทางวัฒนธรรมมากที่สุด ด้วยเหตุที่ครูเป็นผู้แนะนำสั่งสอนให้เยาวชนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ซึ่งจะส่งผลให้เยาวชนมีจิตวิญญาณต่อการเรียนรู้วัฒนธรรม และเลือกเฟ้นสิ่งที่ดีงามจากสังคมได้อย่างเหมาะสม ครูภาษาไทยเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอด และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยอันได้แก่ ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณี ดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่า ครูภาษาไทยมีความสำคัญมากในการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี เพราะครูเป็นเหมือนแม่แบบของนักเรียน ถ้าครูผู้สอนไม่ยึดถือปฏิบัติตามแบบแผนประเพณีก็ไม่สามารถเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียน นักศึกษาได้ ครูภาษาไทยจึงมีบทบาทอย่างมากในการสอน เพื่อปลูกฝังและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย โดยผ่านกระบวนการเรียนการสอน ด้วยกิจกรรมทั้งภาคความรู้ และภาคปฏิบัติ ที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบแบบแผนตามรูปลักษณะของวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ

ครูภาษาไทยจึงมีบทบาทโดยตรงในการปลูกฝังและส่งเสริมวัฒนธรรมไทย มากกว่าการเรียนการสอนในวิชาอื่น ๆ เพราะภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทยที่สำคัญที่สุด ที่จะสร้างความเป็นเอกภาพของชาติ ประเทศไทยมีภาษาอยู่คู่กับชาติบ้านเมืองมานาน ดังนั้นครูผู้สอนภาษาไทยจึงต้องมีความรู้เป็นอย่างดี เพื่อที่จะถ่ายทอดภาษาไทยให้ถูกต้อง ซึ่งนอกจากภาษาไทยที่เป็นวัฒนธรรมแล้ว ในการเรียนการสอนภาษาไทย เนื้อหาที่เรียนในทุกระดับชั้นส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ครูจะต้องเป็นทั้งผู้สอนให้เกิดความรู้ และถ่ายทอดประสบการณ์ทางวัฒนธรรมในเวลาเดียวกัน (พิสมัย, 2538 : 2) เพราะในสภาพปัจจุบันวัฒนธรรมไทยกำลังจะสูญสิ้นไป ถ้าไม่ได้รับการแก้ไขอย่างทันท่วงที ด้วยเหตุที่อิทธิพลของความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แพร่กระจายเข้ามาในประเทศไทยอย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งวัฒนธรรมของชาติตะวันตก เป็นผลทำให้สภาพความเป็นอยู่ และวิถีชีวิตของบุคคลในสังคมไทยเปลี่ยนไปจากเดิมอย่างสิ้นเชิง รวมทั้งวัฒนธรรมไทยแท้ไม่สามารถสนองความต้องการในการดำเนินชีวิตของคนไทยในสมัยปัจจุบันได้ ยังผลให้คนไทยจำนวนหนึ่งพากันทอดทิ้งวัฒนธรรมไทยหันไปนิยมใช้วัฒนธรรมของต่างชาติ ซึ่งเห็นว่าสนองความต้องการได้ดีกว่า จากเหตุผลดังกล่าวแล้วส่วนหนึ่ง ทำให้วัฒนธรรมของชาติตะวันตกได้รับความนิยมนอย่างรวดเร็วในกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งมีเป็นจำนวนมาก เพราะเด็กวัยรุ่นต้องการมีอิสระ เป็นตัวของตัวเอง อยากให้เพื่อนยอมรับจึงมักจะทำอะไรคล้ายกับกลุ่มเสมอถึงแม้บางครั้งจะขัดกับความรู้สึกส่วนตัวก็ตาม ซึ่งเป็น

เรื่องที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง สมควรที่หน่วยงานทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันแก้ไขอย่างเร่งด่วน (ศรีศักดิ์, 2529 : 8)

เนื่องจากวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการพัฒนา และเป็นแนวทางแห่งความเจริญรุ่งเรืองของชาติ ครูโดยเฉพาะครูภาษาไทยต่างก็มีส่วนสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ด้านวัฒนธรรม ทั้งให้แก่นักศึกษาในสถาบันและแก่ประชาชนในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าครูภาษาไทยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ มีความสนใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมของท้องถิ่น ก็จะสามารถถ่ายทอดความรู้ด้านวัฒนธรรมเหล่านั้นให้แก่นักศึกษาได้เป็นอย่างดี และยังสามารถมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรม จากสภาพการณ์และปัญหาดังกล่าวมาแล้วข้างต้น จึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษาเป็นอย่างยิ่งว่า ครูภาษาไทยจะมีบทบาทในการถ่ายทอดการศึกษาให้แก่นักศึกษาให้ตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรมไทยได้อย่างไร และจะมีวิธีใดบ้างที่จะทำให้นักศึกษาเกิดความคิดที่จะช่วยอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาบทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทของครูภาษาไทย ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย และยังเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการฝึกอบรมให้กับหน่วยงานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับวัฒนธรรม อันจะทำให้การพัฒนาและส่งเสริมวัฒนธรรมไทยเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ศึกษาสถานภาพทั่วไปและบทบาทที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของครูภาษาไทย ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความรู้ทางด้านวิชาการให้แก่นักศึกษาและชุมชน
2. เปรียบเทียบบทบาทของครูภาษาไทยในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง ที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
3. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของครูภาษาไทย ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูภาษาไทยและบทบาทในการปฏิบัติงานการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรม ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความรู้ทางวิชาการให้แก่ นักเรียนและชุมชน เพื่อให้ผู้บริหารใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทของครูภาษาไทยและครู วิชาอื่น ๆ ที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. นำผลจากการเปรียบเทียบบทบาทของครูภาษาไทยมาเป็นแนวทางในการปรับปรุง กิจกรรมการเรียนการสอนของครูภาษาไทย ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
3. นำปัญหา ข้อเสนอแนะ และอุปสรรคในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้การปฏิบัติงานด้านการอนุรักษ์และส่งเสริม วัฒนธรรมไทยได้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตดังนี้

1. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือครูภาษาไทยในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง ปีการศึกษา 2545 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 160 คน จากทั้งหมด 18 วิทยาเขต
2. การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาบทบาทของครูภาษาไทย ที่มีต่อการอนุรักษ์ส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ประกอบด้วยเนื้อหาต่อไปนี้
  - 2.1 บทบาทในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน
  - 2.2 บทบาทในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน
  - 2.3 บทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ

ระเบียบวิธีวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ
2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง ปีการศึกษา 2545 จำนวน 160 คน
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถาม

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และได้ทดสอบหาความเชื่อมั่น

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของครูภาษาไทย

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะของครูภาษาไทย

5. การรวบรวมข้อมูลจัดทำโดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเองทุกวิชาเขต

6. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS*

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับตอนที่ 2 ใช้สูตร

$$\alpha = \frac{k}{k-1} - \left(1 - \frac{\sum S^2}{S^2} \right) \text{ (บุญเรียง, 2533 : 166)}$$

2. การวิเคราะห์ผลของข้อมูลแบบสอบถาม หาค่าร้อยละ ค่าไคสแควร์ (Chi - square) ใช้คำนวณด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

นิยามศัพท์

บทบาท หมายถึง ภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานโดยตรง และงานพิเศษ ที่ควรจะต้องทำของครูภาษาไทย ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง

ครูภาษาไทย หมายถึง ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับ ปวส. และปริญญาตรี ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง หมายถึง สถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในสายวิชาชีพ ระดับ ปวส. และปริญญาตรี ที่อยู่ในวิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง

การอนุรักษ์ หมายถึง การคิดค้น ศึกษา ระวังรักษาให้คงอยู่รวมทั้งปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมดีขึ้นกว่าเดิม

วัฒนธรรมไทย หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม มรดกแห่งสังคม แนวทางวิถีชีวิตขนบธรรมเนียมประเพณี กิริยามารยาท ผลงานของมนุษย์และศิลปะต่าง ๆ อันเป็นมรดกของสังคมของชาติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

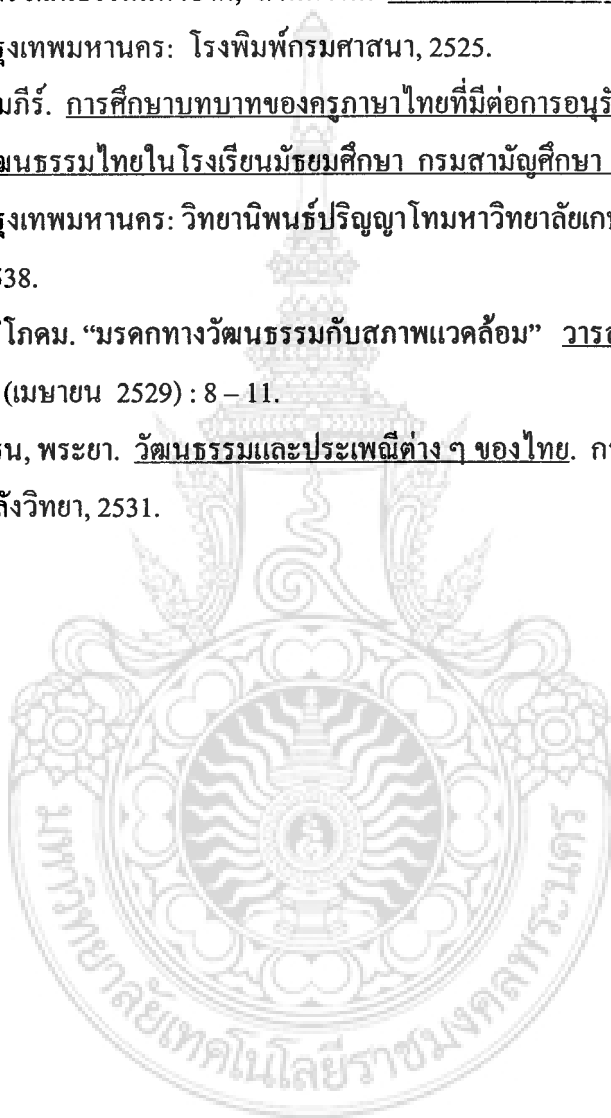
กมล รอดคล้าย. ความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนนโยบายวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมศาสนา, 2525.

พิสมัย ภูมิคุ้มกัน. การศึกษารูปแบบของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2538.

ศรีศักดิ์ วัลลิโภดม. “มรดกทางวัฒนธรรมกับสภาพแวดล้อม” วารสารเมืองโบราณ. 2 (เมษายน 2529) : 8 – 11.

อนุমানราชชน, พระยา. วัฒนธรรมและประเพณีต่างๆ ของไทย. กรุงเทพมหานคร: คลังวิทยา, 2531.

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ มีแนวความคิดและหลักการเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวกับความหมายของบทบาทและการอนุรักษ์
2. เอกสารที่เกี่ยวกับความรู้ทางด้านวัฒนธรรม
3. เอกสารที่เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของครูภาษาไทย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวกับความหมายของบทบาทและการอนุรักษ์

ความหมายของบทบาท

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของบทบาทมีผู้เสนอไว้หลายทัศนะ เช่น ปภาณี ฐิติวัฒนา (2523:26) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า “บทบาท หมายถึง การที่บุคคลปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตนในสภาพที่ตนมีอยู่” สุพัตรา สุภาพ (2527:58) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า “บทบาทคือ การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ” นอกจากนี้ Krech (อ้างถึงใน วิจิต, 2531:11) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับบทบาทไว้ว่า “บทบาท เป็นแบบแผนความต้องการ เป้าประสงค์ ความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยมและการกระทำของสมาชิกที่ชุมชนคาดหวังให้เป็นไปตามคุณลักษณะของตำแหน่งนั้นๆ”

จากข้างต้นสรุปได้ว่า บทบาทคือ คุณลักษณะและพฤติกรรมต่างๆ ที่คนเราแสดงออกมาตามตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้น ขึ้นอยู่กับความคาดหวังของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย

ความหมายของการอนุรักษ์

ทวี ทองสว่าง (2523:2) ได้ให้ความหมายของการอนุรักษ์ไว้ว่า “การอนุรักษ์ หมายถึง การรักษาไว้มิให้เกิดการสูญหายและการทำลายเกิดขึ้น”

ธวัชชัย สันติสุข (2530:156) ได้ให้ความหมายของการอนุรักษ์ไว้ว่า “การอนุรักษ์ หมายถึง การคุ้มครอง การป้องกัน การพัฒนา การคิดค้นและการระวังรักษาให้คงอยู่ รวมทั้งปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมและดีขึ้นกว่าเดิม

เอกสารที่เกี่ยวกับความรู้ทางด้านวัฒนธรรม

ความหมายของวัฒนธรรม

สรรพสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะมนุษย์หรือสัตว์ มิได้แตกต่างกันในเรื่องของความต้องการขั้นพื้นฐานล้วนมีความรู้สึกรักชีวิต มีการกินอาหารพักผ่อนหลับนอน กลัวภัยอันตรายและดำรงเผ่าพันธุ์สืบต่อกันมา เช่นเดียวกันทั้งสิ้น ลักษณะอาการเหล่านี้เป็นเรื่องของสัญชาตญาณที่เกิดขึ้น แต่มนุษย์คิดว่าสัตว์เป็นพิเศษเพราะมนุษย์มีคุณธรรม ดังคำกล่าวของ พระยาอนุমানราชชน (2541:2) ที่ว่า “มนุษย์ไม่ได้แสดงพฤติกรรมตามสัญชาตญาณแบบสัตว์อื่นๆ เท่านั้น หากทำไปตามกฎเกณฑ์ของสังคมที่สร้างขึ้นมาเป็นแบบอย่างร่วมกันที่เรียกว่า วัฒนธรรม” สิ่งที่เป็นปัจจัยให้มนุษย์รู้จักสร้างสิ่งที่เป็นวัฒนธรรม แต่สัตว์ไม่สามารถสร้างได้เพราะมนุษย์รู้จักใช้ปัญญาคิดหาเหตุผล มนุษย์รู้จักใช้สิ่งต่างๆ แทนตนได้ และรู้จักพูดถ่ายทอดความรู้สึกลับแก่กัน ดังที่ พระยาอนุমানราชชน (2524 : 4) ได้กล่าวถึงที่มาของวัฒนธรรมไว้ว่า

.....สิ่งทั้งหลายที่มนุษย์สร้างหรือปรับปรุงจากธรรมชาติขึ้นได้ เพราะมีใจเป็นตัวการ เมื่อใจคิด ใจรู้สึก ใจเชื่ออย่างใด ก็ดำเนินวิถีชีวิตไปตามพื้นเพของใจกำหนดได้ให้ ด้วยการสะสมผลดีที่ตนในสังคมทำหรือสร้างขึ้นไว้เป็นความรู้ คือ จำและสืบต่อกันไว้แล้ว ถ่ายทอดความรู้เหล่านี้สืบต่อกันมาทุกรุ่นอายุคน เพื่อจะได้ใช้ประโยชน์แก่ตนในภายหน้า ผลของใจ คือ ความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ 3 ประการนี้ที่เป็นบ่อเกิดของวัฒนธรรม.....

สรุปได้ว่า ความหมายของวัฒนธรรมจึงมีหลากหลายที่เกิดจากผลของใจทั้ง 3 ประการดังมีผู้ให้นิยามของคำว่า วัฒนธรรมไว้ดังนี้

ผ่องพันธ์ มณีรัตน์ และคณะ (2535:17) ได้ให้ความหมายวัฒนธรรมไว้ว่า

.....ความสามารถของมนุษย์ในการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้นกว่าเดิม ทั้งในแง่วัตถุ และจิตใจ โดยที่มนุษย์ได้เรียนรู้จากบรรพบุรุษ และดัดแปลงความรู้ ความสามารถในฐานะเป็นสมาชิกของสังคม วัฒนธรรมจึงมีการสั่งสมเพิ่มพูนสำแดงออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรมในภาษา ศิลปะ ความเชื่อ ระเบียบ ประเพณีของแต่ละสังคม .....

พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พุทธศักราช 2585 (คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ม.ป.ป. :19) ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมไว้ว่า “วัฒนธรรมหมายถึง ลักษณะแสดงถึงความเจริญอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติและศีลธรรมอันดีของประชาชน”

Broom และ Zeleznich (1973:56) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “วัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคมที่ประกอบด้วยความรู้ ความเชื่อ ประเพณี และความชำนาญที่คนเราได้มาในฐานะเป็นสมาชิกของสังคม”

Bosley และ Field (1975:277) ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมว่า “วัฒนธรรม คือ การพัฒนาสติปัญญาและความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ด้วยการศึกษาศึกษาและฝึกหัดมาเป็นอย่างดี เป็นแบบแผนพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งรวมทั้งการพูด การคิด การกระทำ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญาของแต่ละคนว่าได้รับรู้เพียงใด”

จากความหมายของวัฒนธรรมที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ จะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมมีความหมายครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่างที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคม ซึ่งมนุษย์ได้สร้างขึ้นเป็นระเบียบ กฎเกณฑ์ ความเชื่อ ค่านิยม เจตคติ ความรู้ และเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อความเจริญงอกงามในวิถีชีวิตของส่วนรวมและเป็นมรดกทางสังคม

องค์ประกอบของวัฒนธรรม

วัฒนธรรมเป็นผลจากการที่มนุษย์ได้เข้าควบคุมธรรมชาติและพฤติกรรมของมนุษย์ ทำให้เกิดการจัดระเบียบทางสังคม ระบบความเชื่อ ศิลปกรรม ค่านิยม และวิทยาการต่างๆ ดังที่ ปพาณี ฐิติวัฒนา (2523:23) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของวัฒนธรรมไว้ดังนี้

1. องค์มคติ ได้แก่ บรรดาความคิด ความเชื่อและอุดมการณ์ต่างๆ ที่ได้ถ่ายทอด จากชั่วอายุหนึ่งให้อีกคนชั่วอายุหนึ่งเรื่อยๆ ไป เช่น ในเรื่องของความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา ความรับรู้ในสิทธิเอกชน การมีคู่สมรสเพียงคนเดียว ฯลฯ

2. องค์พิธีการ เมื่อบุคคลมีความเชื่อตามแนวความคิดตลอดจนอุดมการณ์ต่างๆ แล้ว ก็ย่อมต้องจัดเป็นระเบียบ เป็นประเพณี หรือเป็นแบบฉบับของพฤติกรรมขึ้นอย่างเป็นมาตรฐาน เป็นที่รับรองโดยทั่วไปจนกลายเป็นธรรมเนียมประเพณี เช่น ประเพณีการทำขวัญนาค ประเพณีบวช พิธีการโกนจุก พิธีการแต่งงาน เป็นต้น

3. องค์การ ได้แก่ องค์การสถาบัน สมาคม หรือสโมสรที่ได้ก่อตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้แน่นอน เพื่อผูกพันบุคคลที่เป็นสมาชิกในการแสดงความรู้สึกร่วมกัน ภายในองค์การจะต้องมีกฎเกณฑ์หรือระเบียบข้อบังคับมีวิธีการดำเนินงานอย่างมีระบบ เช่น ครอบครัวยุคการศึกษาของชาติ วิทยาลัย โรงเรียน เป็นต้น

4. องค์วัตถุ ได้แก่ วัฒนธรรมทางวัตถุทั้งหลาย เช่น ครอบครัวยุค ก็มีองค์วัตถุ ได้แก่ บ้านเรือนที่อยู่อาศัย เครื่องตกแต่งบ้าน ฯลฯ วัตถุที่เกี่ยวกับศาสนา ได้แก่ วัด โบสถ์ สถานที่สำคัญทางศาสนา เป็นต้น

จากองค์ประกอบของวัฒนธรรมทั้ง 4 ประการนี้ มีข้อน่าสังเกตว่า องค์คติเป็นส่วนที่ไม่มีรูปแบบ เนื้อหาที่แน่นอนและชัดเจนเป็นส่วนของนามธรรมที่อยู่ในความรู้สึกและจิตใจในสมาชิกของสังคม

จากที่ได้ประมวลไว้ข้างต้น จึงพอสรุปได้ว่า องค์ประกอบของวัฒนธรรมมีอยู่ 2 รูปแบบด้วยกันคือ

1. ชนิดที่ไม่มีรูปแบบและเนื้อหาที่แน่นอน เรียกว่านามธรรม
2. ชนิดที่มีรูปแบบและเนื้อหาที่แน่นอน เรียกว่ารูปธรรม

ลักษณะของวัฒนธรรม

ปทานิ จิตวิวัฒนา (2523) ได้กล่าวถึงลักษณะของวัฒนธรรม พอสรุปได้ ดังนี้

1. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์ได้มาจากการเรียนรู้ โดยการถ่ายทอดจากการปะทะสังสรรค์ทางสังคม การเรียนรู้มิใช่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่การเรียนรู้ย่อมเป็นไปตามลักษณะของแต่ละสังคม และเกิดขึ้นจากมนุษย์ด้วยกัน โดยใช้ภาษาเป็นสื่อกลาง
2. วัฒนธรรมมีลักษณะเป็นอินทรีย์สูงสุด คือ มนุษย์สามารถที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยการถ่ายทอดทางสายโลหิต (กรรมพันธุ์) และสามารถปรับสิ่งแวดล้อมให้เข้ากับตนเองได้
3. วัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคม มนุษย์เมื่อเกิดมาและอยู่ในสังคมใด ก็จะได้รับกรอบรวมทั้งจากผู้อื่นและเรียนจากประสบการณ์ของตนเองเรื่อยมาตามลำดับนั้น เท่ากับบุคคลได้รับการมรดกทางสังคมไว้จากผู้อื่นที่เขาได้สร้างและสะสมเอาไว้ และมีการปรับปรุงและเสริมสร้างสิ่งใหม่สืบต่อกันมาทุกชั่วอายุคน และมอบให้กับคนรุ่นต่อไปอย่างต่อเนื่องไม่ขาดตอน
4. วัฒนธรรมเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิต มนุษย์แต่ละสังคมต่างก็มีวิถีชีวิตที่มีลักษณะเฉพาะของตนเอง แต่ละสังคมก็มีวัฒนธรรมต่างกัน เนื่องจากมนุษย์มีความคิดและการมองโลกที่ต่างกัน และอยู่ในสภาพแวดล้อมไม่เหมือนกัน วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือที่มนุษย์คิดค้นขึ้นมาเพื่อช่วยให้ตนเองอยู่ต่อไปในโลกได้ ดังนั้นวัฒนธรรมของแต่ละสังคมจึงแตกต่างกัน และไม่มีวัฒนธรรมใดสูงหรือต่ำกว่ากัน
5. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมไม่ใช่เป็นสิ่งที่อยู่คงที่ เนื้อหาของวัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอตามความเจริญทางวิชาการและเทคโนโลยีต่างๆ และมนุษย์เป็นผู้มีสติปัญญาสูง มนุษย์จึงสามารถไตร่ตรองพิจารณา และใคร่ครวญใช้เหตุผลและผลปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมวัฒนธรรมอยู่ตลอดเวลา

นอกจากนี้ สุพัตรา สุภาพ (2527:41-42) ก็ได้กล่าวถึงลักษณะของวัฒนธรรมไว้ดังนี้

1. เป็นสิ่งที่ได้มาโดยการเรียนรู้ เพราะมนุษย์เราแตกต่างจากสัตว์ในแง่จิต อาศัยสัญชาตญาณกระทำกรต่างๆ ได้น้อยมาก หรือไม่ได้เลย มนุษย์จึงต้องเรียนรู้จากมนุษย์ด้วยกันโดยเฉพาะจากกลุ่มที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่

2. เป็นมรดกทางสังคม วัฒนธรรมจะต้องมีการสอนแม้จะไม่จงใจก็ตาม ถ้าวัฒนธรรมต้องสิ้นสูญหรือสูญหายไป ก็แสดงว่า คนรุ่นก่อนไม่ได้ถ่ายทอดให้แก่คนรุ่นต่อมา การที่วัฒนธรรมสามารถถ่ายทอดกันได้ ก็เพราะใช้ภาษาเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอด ภาษาจึงเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่ใช้กันในทุกวัฒนธรรม

3. เป็นวิถีชีวิตหรือแบบของการดำรงชีวิต ทำให้เห็นถึงความแตกต่างของวัฒนธรรมแต่ละสังคม เป็นวัฒนธรรมเฉพาะอย่าง เพราะบุคคลเกิดในสังคมใดก็เรียนรู้วัฒนธรรมของสังคมนั้น

4. เป็นสิ่งที่ไม่คงที่ เพราะมนุษย์มีการคิดค้นสิ่งใหม่ๆ หรือปรับปรุงของเดิมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป จึงทำให้วัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

สรุปได้ว่า วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ได้มาจากการเรียนรู้จากสังคมที่อาศัยอยู่ มิใช่มาจากการถ่ายทอดทางพันธุกรรม คนเกิดในสังคมใดก็เรียนรู้ได้จากสังคมนั้น

หน้าที่ของวัฒนธรรม

ผจงจิตต์ อธิคมนันทะ (2525) ได้กล่าวถึง หน้าที่ของวัฒนธรรม สรุปได้ดังนี้

1. เป็นตัวกำหนดรูปแบบของสถาบัน เช่น รูปแบบของครอบครัว ถ้าศึกษาดูสังคมต่างๆ จะทำให้เห็นได้ว่า ลักษณะของครอบครัวแต่ละสังคมต่างกันไป ทั้งนี้เนื่องจากวัฒนธรรม

2. เป็นสิ่งกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ เช่น จะแต่งงานอายุเท่าใด ความแตกต่างระหว่างบุคลิกภาพเพศหญิงกับเพศชาย

สรุปว่า วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของคนในสังคม ทำให้สังคมมีความสุขในเบื้องต้น เป็นเครื่องสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในสังคม ถ้าผู้ใดฝ่าฝืนก็จะถูกตำหนิจากสังคม

ความสำคัญของวัฒนธรรม

พระยาอนุমানราชชน (2531:50) ได้กล่าวว่า “วัฒนธรรมบ่งบอกความเป็นชาติและมนุษย์เกิดในวัฒนธรรม” เป็นคำกล่าวที่เป็นจริง เพราะวัฒนธรรมเป็นส่วนสำคัญของคนได้เข้าไปแทรกและประกอบเป็นรูปวิถีชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย และเอกวิทย์ ณ ถลาง (2534:คำนำ) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวัฒนธรรมไว้ว่า

.....เรื่องวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวของทุกคน เพราะวัฒนธรรมเป็นเรื่องของวิถีชีวิตของมนุษย์ที่ได้ถ่ายทอดส่งสมกันมาเป็นเวลาช้านาน มีการเปลี่ยนแปลงเจริญขึ้นหรือเสื่อมลงไปได้ตามสภาพของธรรมชาติและการทำงานของมนุษย์เอง เมื่อวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรมจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นพิเศษอย่างกว้างขวางต่อชาติต่อสังคมและบุคคล.....

นอกจากนี้ ในนโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ (2525:13) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวัฒนธรรมไว้ดังนี้

.....วัฒนธรรมไทยเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นชาติไทย เป็นรากฐานของการสร้างสรรค์ความสามัคคี และความมั่นคงของชาติ เป็นสิ่งแสดงถึงศักดิ์ศรี เกียรติภูมิ และความภาคภูมิใจร่วมกันของคนไทย เป็นปัจจัยให้คนในชาติได้ประพฤติในทางที่ดีงาม มีคุณธรรมเพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคม และประเทศชาติ สมควรต้องรักษาและส่งเสริมวัฒนธรรมไทยอย่างจริงจัง และกว้างขวางเป็นพิเศษ ตามนัยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ระบุไว้ว่า รัฐพึงส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชาติ.....

จากข้อความข้างต้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า วัฒนธรรมมีความสำคัญยิ่งเพราะเป็นกรอบเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต และเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นไทย

การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม

จากลักษณะของวัฒนธรรมทำให้เราทราบว่า วัฒนธรรมเป็นสิ่งไม่คงที่ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะช้าหรือเร็วเท่านั้น ซึ่งในเรื่องนี้ ผจงจิตต์ อธิคนันทะ (2525:17) ได้กล่าวถึงสาเหตุการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมนั้นสืบเนื่องมาจาก

1. การขอยืมจากวัฒนธรรมอื่น เป็นการรับเอาเทคนิคแนวความคิด หรือวัตถุต่างๆ ของสังคมอื่น โดยจะต้องดูถึงความเหมาะสมกับสิ่งที่เรารับเอามาใช้ได้ หรือเป็นที่ยอมรับในสังคมหรือไม่
2. การค้นพบ เป็นการค้นพบข้อเท็จจริง ซึ่งไม่เคยรู้มาก่อน ทำให้ได้ความรู้ใหม่
3. การประดิษฐ์ ได้แก่สิ่งที่เกิดจากการรวมเอาเทคนิควิธีการ หรือความคิดเดิมและความรู้ใหม่ เป็นการใช้ความรู้ที่มีอยู่แล้ว เพื่อทำสิ่งอื่นขึ้นมา
4. นวัตกรรมหรือการคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ หมายถึง ความคิดพฤติกรรม หรือสิ่งของซึ่งเป็นของใหม่ รูปแบบและปริมาณแตกต่างจากรูปแบบเดิมที่เคยอยู่ นวัตกรรมจะใช้คลุมทั้งหมดในเรื่องการเปลี่ยนแปลงและเกิดสิ่งใหม่

5. การกระจาย หมายถึง การที่วัฒนธรรมจากสังคมหนึ่งกระจายไปยังอีกสังคมหนึ่ง ในกระบวนการที่มีทั้งการให้และการรับ เมื่อมีการปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมของแต่ละสังคม

การผสมผสานทางวัฒนธรรมก็เป็นส่วนสำคัญในการทำให้วัฒนธรรมเกิดการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกัน ดังที่ เสาวณีย์ จิตต์หมวด (2525:19) ได้กล่าวถึง การผสมผสานทางวัฒนธรรม อาจเกิดจากสาเหตุต่างๆ ดังนี้

1. จากการที่อยู่ด้วยกัน ใกล้ชิดกัน
2. จากการย้ายถิ่นที่อยู่อาศัย เมื่อคนไปอยู่ที่ใด วัฒนธรรมย่อมติดไปกับคนนั้น
3. จากการติดต่อกันทางด้านการทูต การค้าขาย
4. จากการสมรสระหว่างผู้ที่มีวัฒนธรรมต่างกัน
5. จากการเจริญทางด้านเทคโนโลยีและการคมนาคม
6. จากอิทธิพลของสื่อสารมวลชน
7. จากผลของสงคราม

สรุปได้ว่า วัฒนธรรมต้องมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เนื่องมาจากสาเหตุหลายอย่างด้วยกัน ถ้าการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นก็เป็นการพัฒนาวัฒนธรรม

ประเภทของวัฒนธรรม

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน (2518:9) ได้แบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 4 ประเภทคือ

1. คติธรรม ได้แก่ วัฒนธรรมทางศาสนา ศิลธรรม และทางจิตใจ ซึ่งเป็นเรื่องหลักในการดำเนินชีวิต

2. เนติธรรม ได้แก่ วัฒนธรรมทางกฎหมาย หรือขนบธรรมเนียมประเพณี ที่มีความสำคัญเสมอด้วยกฎหมาย คือ บางอย่างแม้ไม่มีกฎหมายห้าม แต่ถ้าใครนำเข้ามาก็เป็นที่น่ารังเกียจของสังคม เป็นที่อับอายขายหน้า

3. วัตถุธรรม ได้แก่ วัฒนธรรมทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น

4. สหธรรม ได้แก่ วัฒนธรรมทางสังคม เช่น การติดต่อกับกลุ่มคน มารยาทในการเข้าสังคม เป็นต้น

นอกจากนี้ สุพัตรา สุภาพ (2527:40) ได้แบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. วัฒนธรรมวัตถุ ได้แก่ สิ่งประดิษฐ์และเทคโนโลยีต่างๆ เช่น ตู้เย็น หม้อหุงข้าว แก้วน้ำ มีด โต๊ะ รถ เครื่องบิน โทรศัพท์ เป็นต้น

2. วัฒนธรรมไม่เกี่ยวกับวัตถุ หมายถึง อุดมการณ์ ค่านิยม แนวความคิด ประเพณีการปฏิบัติสืบต่อกันมาและเป็นที่ยอมรับกันในกลุ่มชนของคนว่าดีงาม เช่น ศาสนา ความเชื่อ ความสนใจ ทักษะคติ ฯลฯ ซึ่งเป็นนามธรรมที่มองเห็นไม่ได้

เนื่องจากปัจจุบันสภาพของสังคมและความรู้สึกด้านวัฒนธรรมหลายอย่างได้เปลี่ยนแปลงไป เพื่อเป็นการง่ายต่อการจัดระบบหมวดหมู่และครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด รวมทั้งสะดวกต่อการศึกษา และส่งเสริมวัฒนธรรม คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2525:4) ได้แบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 5 สาขาดังนี้

1. สาขามนุษย์ศาสตร์ ได้แก่ วัฒนธรรมที่ว่าด้วยขนบธรรมเนียมประเพณี คุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยม ศาสนา ปรัชญา ประวัติศาสตร์ ฯลฯ

2. สาขาศิลป์ ได้แก่ วัฒนธรรมในเรื่องภาษา วรรณคดี ดนตรี ฟ้อนรำ จิตรกรรม ประติมากรรม ละคร ฯลฯ

3. สาขาคหกรรมศาสตร์ ได้แก่ วัฒนธรรมในเรื่องอาหาร เสื้อผ้า การแต่งกาย บ้าน การดูแลเด็ก ครอบครัว ฯลฯ

4. สาขาการช่างฝีมือ ได้แก่ วัฒนธรรมในเรื่องการเย็บปักถักร้อย การแกะสลัก การทอผ้า การจักสาน การทำเครื่องเงิน ฯลฯ

5. สาขากีฬาและนันทนาการ ได้แก่ วัฒนธรรมในเรื่องการละเล่น ฟันดาบสองมือ มวยไทย กระบี่กระบอง ฯลฯ

สรุปได้ว่า การแบ่งประเภทของวัฒนธรรม ได้มีผู้จัดแบ่งประเภทของวัฒนธรรมแตกต่างกันออกไปได้หลายรูปแบบ แต่ก็มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันซึ่งพอจะสรุปหลักการแบ่งประเภทของวัฒนธรรมได้เป็น 2 ประเภทคือ วัฒนธรรมทางด้านวัตถุ และวัฒนธรรมทางด้านจิตใจ

วัฒนธรรมไทย

วัฒนธรรมไทยนับว่าเป็นมรดกที่สำคัญของชาติ เป็นเครื่องหมายแห่งความภาคภูมิใจของคนไทยทั้งมวล ซึ่งบรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ขึ้น และสืบทอดมาสู่คนรุ่นลูกรุ่นหลาน ซึ่ง อานนท์ อภาภิรมย์ (2519) ได้กล่าวถึงที่มาของวัฒนธรรมไทย พอสรุปได้ดังนี้

1. สิ่งแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ เช่น ประเพณีแข่งเรือ ลอยกระทง เหล่านี้เกิดจากสภาพภูมิศาสตร์ของไทยเป็นที่ราบลุ่ม เต็มไปด้วยแม่น้ำลำคลอง ประเพณีเกี่ยวกับลำน้ำจึงเกิดขึ้น

2. ระบบเกษตรกรรม เป็นที่มาของวัฒนธรรมไทยหลายประการ เช่น ประเพณีการลงแขก การละเล่นพื้นบ้าน เพลงเดินกำรำเคียว เป็นต้น

3. ค่านิยม มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมอย่างไรก็ตาม ค่านิยมบางอย่างกลายเป็นแกนของวัฒนธรรม เช่น ความรักอิสระ เสรีภาพของคนไทย

4. ย้ายถิ่นฐานตลอดจนระบบวิทยาการและเทคโนโลยีที่ทันสมัย จึงทำให้ไทยได้รับวัฒนธรรมสำคัญๆ ที่มีอิทธิพลมาจากสังคมอื่นๆ ได้แก่

4.1 ลัทธิพราหมณ์ เผยแพร่เข้ามาในสังคมไทยโดยผ่านทางเขมรและมลายู ประเพณีต่าง ๆ ของไทย เช่น ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีอาบน้ำในพิธีต่างๆ ได้รับอิทธิพลมาจากลัทธิพราหมณ์ทั้งสิ้น

4.2 พุทธศาสนา เผยแพร่เข้ามาโดยผ่านทางพม่า และลังกา มีอิทธิพลสูงกว่าแนวคิดและการดำเนินชีวิตของคนไทยจนกลายเป็นศาสนาประจำชาติ ประเพณีต่างๆ ได้เกิดขึ้นมากมาย เช่น การก่อเจดีย์ทราย การทอดกฐิน เป็นต้น

4.3 วัฒนธรรมตะวันตก หลังไหลเข้ามาในสังคมไทย สืบเนื่องจากความเจริญของวิทยาการสมัยใหม่และการสื่อสารที่รวดเร็ว เช่น การแต่งกาย การกีฬา อาหารดนตรี เป็นต้น และมีแนวโน้มที่จะมีอิทธิพลอย่างสูงต่อสังคมไทยในปัจจุบันและอนาคต

วัฒนธรรมไทยพอจะแบ่งออกเป็นสมัยต่างๆ ได้ 3 สมัยดังนี้ คือ

วัฒนธรรมสมัยสุโขทัย ในสมัยสุโขทัยได้สร้างวัฒนธรรมขึ้นไว้หลายอย่าง บางอย่างก็เป็นมรดกตกทอดจนถึงสมัยปัจจุบัน วัฒนธรรมสมัยสุโขทัยมีดังนี้ คือ การประดิษฐ์ตัวอักษรไทย ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง การทำถ้วยชามสังคโลก การสร้างพระปฏิมากร มีพระพุทธชินราช พระพุทธชินสีห์ วรรณคดีเรื่องไตรภูมิพระร่วง การสร้างวัด เช่น วัดพระมหาธาตุ วัดศรีชุม

วัฒนธรรมสมัยอยุธยา ไทยมีวัฒนธรรมเจริญรุ่งโรจน์มาก แม้ว่าจะถูกทำลายเสียหายอย่างย่อยยับเนื่องจากการเสียกรุงครั้งที่สองแก่พม่าก็ตาม วัฒนธรรมที่ยังคงเหลืออยู่ก็มี เช่น การจัด การปกครอง การสร้างพระพุทธรูปด้วยทองคำสัมฤทธิ์ขนาดใหญ่ เช่น พระพุทธมิ่งมงคลปิด ประมวลกฎหมาย การบำรุงวรรณคดี เช่น ขุนพ่าย มหาชาติคำหลวง ลิลิตพระลอ กำสรวล โคลง ฉันท์ โองการแช่งน้ำ ฯลฯ การสร้างป้อมปราการตามแบบอย่างฝรั่ง การสร้างวัด พระสถูป เจดีย์ พระปรางค์

วัฒนธรรมสมัยรัตนโกสินทร์ เริ่มตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช จนถึงพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว วัฒนธรรมมีรากฐานมาจากกรุงสุโขทัยและกรุงศรีอยุธยา ตลอดจนประเทศเพื่อนบ้าน หรือเรียกว่าวัฒนธรรมตะวันออก และในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเรื่อยมา วัฒนธรรมตะวันตกได้เข้ามาสู่ประเทศไทยมากขึ้น วัฒนธรรมไทยจึงผสมผสานกับวัฒนธรรมตะวันตก กลายมาเป็นวัฒนธรรมไทยในปัจจุบัน

จากที่มาของวัฒนธรรมไทยข้างต้น ทำให้วัฒนธรรมไทยมีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับชีวิตในสังคมตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย วัฒนธรรมบางส่วนรับช่วงเข้ามาโดยไม่เปลี่ยนแปลง เช่น รถยนต์ รถไฟ และเครื่องจักรกลต่างๆ และวัฒนธรรมที่รับเข้ามาโดยเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับสภาพของคนไทย เช่น มารยาทในการแสดงความเคารพ ประเพณีการขึ้นปีใหม่ เป็นต้น วัฒนธรรมไทยที่สำคัญซึ่งถือได้ว่าเป็นวัฒนธรรมหลักประจำชาติ เป็นจุดรวมแห่งจิตใจของคนไทย ซึ่ง แปลก สนธิรักษ์ (ม.ป.ป.) ได้สรุปไว้มีดังนี้คือ พระพุทธศาสนา พระมหากษัตริย์ อักษรไทย ภาษาไทย ประเพณีไทย จรรยา มารยาทแบบไทย จิตใจแบบไทย ศิลปกรรมไทย สถาปัตยกรรมไทย และวรรณคดีไทย

จากสภาพของวัฒนธรรมไทยเหล่านี้ จะเห็นได้ว่ามีส่วนทำให้เกิดเอกลักษณ์สำคัญของคนไทยขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นจุดเด่นเพราะคนไทยนิยมการทำบุญประกอบกรกุศล มีการปฏิบัติวัฒนธรรมโดยการแสดงออกในรูปของพิธีกรรมเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งมีนิสัยรักสนุก และมีค่านิยมในเรื่องของความสุขสนุกสนาน

เหตุที่ทำให้วัฒนธรรมเสื่อมโทรม

วัฒนธรรมมีความสำคัญและมีความจำเป็นแก่ประเทศชาติ แต่ในปัจจุบันวัฒนธรรมของคนไทยกำลังถูกละเลยไป ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุต่างๆ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ม.ป.ป. : 9)

1. ไม่มีการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยกันอย่างกว้างขวาง และสืบต่อเนื่องกับเรื่องวัฒนธรรมสาขาต่างๆ
2. ไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ในสาระสำคัญ แก่นสาร เนื้อแท้ หลักการและวิธีการประเพณีกรรมในเรื่องวัฒนธรรมต่างๆ เกิดการประพடுத்தที่ผิดเพี้ยนไปจากหลักการและสาระสำคัญที่แท้จริง ความซาบซึ้งและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทยจึงหายไป
3. ไม่มีการปรับปรุง พัฒนาวัฒนธรรมบางอย่างบางประการ ให้เหมาะสมกับเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของสังคมปัจจุบัน
4. ไม่มีการพัฒนา สร้างเสริม เพิ่มเติมวัฒนธรรมให้เกิดความเจริญ ความดีงาม ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป ตามสภาพของสังคมปัจจุบัน วัฒนธรรมเปรียบเสมือนสิ่งที่มีชีวิต ต้องกิน ต้องเคลื่อนไหว ต้องเติบโต หากหยุดนิ่งก็จะเฉาเหี่ยวแห้งและตายไป
5. อิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรม เศรษฐกิจ การคมนาคม ความเจริญทางด้านวัตถุและสังคมทั่วไป และอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างประเทศที่หลั่งไหลเข้ามาอย่างรวดเร็ว เป็นเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และการยอมรับเอาวัฒนธรรมที่แตกต่างจากวัฒนธรรมไทยอย่าง

กระทบกัน ขาดการเลือกสรร และการปรับตัวที่เหมาะสมกับสภาพวัฒนธรรมของไทย จึงเกิดค่านิยมและความรู้สึกนึกคิดที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมากมาย โดยเฉพาะในด้านอุปโภค บริโภค เศรษฐกิจ การเมือง พฤติกรรมแปลกๆ จึงเกิดประดั่งขึ้นมา ชาวคนไทยไม่มีหลักยึดมั่นทางวัฒนธรรมไทยที่มั่นคงอยู่ด้วยแล้ว จึงเป็นเหตุให้ถูกชักจูงไปทางวัฒนธรรมต่างชาติ และทำให้วัฒนธรรมของชาติไทยเสื่อมโทรมลง

6. สภาพปัญหาทางเศรษฐกิจ สภาพความยากจน และขาดแคลนทรัพยากรเป็นเหตุให้คนมีปัญหาเฉพาะหน้าทางปากท้องมากขึ้น จนลืมและไม่สนใจใฝ่ต่อศาสนา ความดีงาม และวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี หลงทาง หันเหชีวิตไปในทางเสื่อมและอบายมุขมากขึ้น บทบาทของวัฒนธรรมจึงไม่ได้มีโอกาสพัฒนาจิตใจและสร้างรูปแบบที่ค้ำจุนของสังคม

7. อิทธิพลทางการเมืองที่แปรเปลี่ยนไป ทำให้คนบางกลุ่ม บางคณะ คิดหาทางทำลายล้างวัฒนธรรมไทยเดิมเสีย และนำเอาวัฒนธรรมอื่นเข้ามา

8. ขาดหน่วยงานที่จะศึกษาค้นคว้า วิจัย ปกป้อง ปรับปรุง พัฒนา และเผยแพร่ วัฒนธรรมไทย

9. ประชาชนทั่วไปจำนวนไม่น้อยที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ ในความสำคัญของวัฒนธรรมอย่างแท้จริง ไม่เห็นความสำคัญของวัฒนธรรมในส่วนที่จะช่วยเสริมการพัฒนาจิตใจ การพัฒนาทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น การพัฒนาสังคม การเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ความพยายามที่จะเรียนรู้ปฏิบัติเพื่อสืบทอดวัฒนธรรมอันดีงามของไทยเราจึงลดน้อยลง ความจริงปรากฏขึ้นแล้วว่า ยิ่งพัฒนาทางเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้นเท่าไร ความเดือดร้อน ความไม่เป็นสุข ก็ยิ่งทับทวีมากขึ้นเท่านั้น

จากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นสรุปได้ว่า การเสื่อมโทรมของวัฒนธรรมมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น ไม่มีการศึกษาค้นคว้า ไม่มีความรู้ความเข้าใจ ไม่มีการปรับปรุง พัฒนาสร้างเสริมเพิ่มเติมวัฒนธรรมให้เจริญก้าวหน้ารวมทั้งอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงทางด้านอุตสาหกรรม เศรษฐกิจการเมืองและอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและหน้าที่ของครูภาษาไทย

การศึกษากับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของครูภาษาไทย

ในการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมนี้ การศึกษาจัดเป็นวิธีการและเป็นเครื่องมือที่ดีและเหมาะสมที่สุด การศึกษานอกจากจะนำมาซึ่งการประดิษฐ์คิดค้นวัฒนธรรมใหม่ ๆ แล้วยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดวัฒนธรรมให้แก่คนในสังคมอีกด้วย จุดมุ่งหมายของการศึกษาจึงเป็นไปเพื่อพัฒนาวัฒนธรรมเป็นสำคัญ ดังที่ พันัส หันนาคินทร์ (2521) ได้กล่าวถึงหลักการอันเป็น

จุดมุ่งหมายของการศึกษาไว้ พอสรุปได้ดังนี้คือ การศึกษาเป็นการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม การศึกษาคือการกลั่นกรองคุณสมบัติที่มีอยู่ในตัวคนออกมาให้เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง การศึกษาเป็นการฝึกวินัยทางจิตและเสริมสร้างคุณธรรม และการศึกษาคือการสร้างความเจริญงอกงามให้แก่บุคคล

ดังนั้นหลักการสำคัญประการหนึ่งของการศึกษาคือ การศึกษาเป็นการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม และผู้ที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดการศึกษาทางวัฒนธรรมได้ดีที่สุดก็คือครู โดยเฉพาะครูภาษาไทย ครูจึงจำเป็นต้องประพฤติปฏิบัติตัวเองให้เป็นผู้นำแก่นักเรียนอยู่เสมอ รวมทั้งหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม วิชาภาษาไทยและครูสอนวิชาภาษาไทยจึงมีความสำคัญโดยตรงในการให้การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของวัฒนธรรม ตลอดจนการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรม คุณลักษณะที่ดีของครูภาษาไทยจึงมีผลต่อการสอนและถ่ายทอดวัฒนธรรมให้มีคุณภาพ ดังที่ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม (2536) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับครูภาษาไทยไว้ พอสรุปได้ว่า ครูภาษาไทยควรเป็นผู้ที่มีความรู้ทางภาษาไทยดี และมีความรู้เกี่ยวกับวิทยาการในสาขาอื่น ๆ ตลอดจนความรู้รอบตัวอย่างกว้างขวาง มีความสามารถพิเศษ เช่น สามารถร้องเพลง ฟ้อนรำ ขับเสภา หรือสามารถใช้ภาษาได้ดี ถูกต้องตามกาลเทศะ เป็นผู้ที่สนใจปรับปรุงตนเองให้มีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ รู้จักใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ เข้าใจหลักจิตวิทยา ลักษณะธรรมชาติและความต้องการของเด็กวัยรุ่น เป็นผู้ที่มีไหวพริบดี ทั้งที่เป็นบุคคลสถาบัน และเอกสาร รวมทั้งนำมาใช้ประโยชน์แก่การเรียนการสอนภาษาไทยได้ และมีหน้าตาเข้มแข็งแจ่มใส มีอัธยาศัยดี เป็นกันเองกับเด็ก และการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ครูมีบทบาทสำคัญยิ่ง เพราะครูเป็นตัวจักรสำคัญต่อการจัดระบบและการดำเนินการเรียนการสอนให้ไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่ง ศรีสุภา จริยา (2536 : 19 – 26) ได้กล่าวถึงหน้าที่ภารกิจและบทบาทของครูภาษาไทยพอสรุปได้ว่า

1. หน้าที่และภารกิจของครูภาษาไทยในโรงเรียน

1.1 หน้าที่เกี่ยวกับการสอน ครูภาษาไทยต้องปฏิบัติตนเกี่ยวกับงานด้านการสอน ได้แก่ การสอนและเตรียมการสอน ตรวจสอบคุณภาพงานของนักเรียน จัดสรรตำราและเอกสารเพื่อใช้ประกอบการสอน จัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศ จัดทำ ใ้ และรักษาอุปกรณ์การสอน จัดเก็บเอกสารและอุปกรณ์การสอนเข้าหมวดหมู่ จัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนและสอนซ่อมเสริมให้แก่เด็กที่อ่อนหรือมีเวลาเรียนน้อย

1.2 งานควบคุมชั้นเรียน หากครูปกครองนักเรียนให้เป็นระเบียบได้ การดำเนินการสอนย่อมบรรลุวัตถุประสงค์และประสบผลสำเร็จ

1.3 งานแก้ไขข้อบกพร่องในการเรียนของนักเรียน เมื่อสอนเสร็จแล้ว มอบงานให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ครูต้องตรวจเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนเป็นรายบุคคลซึ่งมีข้อบกพร่องต่าง ๆ กัน เป็นงานที่ละเอียดมาก ต้องเอาใจใส่ดูแลเป็นอย่างดี

1.4 งานดูแลความประพฤติ เป็นงานใหญ่ที่ครูสอนภาษาไทยต้องทำเป็นประจำ เมื่อพบเห็นเด็กมีพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาต้องแก้ไขตักเตือนตลอดเวลา

2. บทบาทของครูภาษาไทย ครูภาษาไทยมีบทบาทที่สำคัญอยู่หลายประการคือ

2.1 บทบาทในการให้การศึกษาแก่บุคคลในสังคม

2.2 บทบาทในการแก้ไขนักเรียนที่ใช้ภาษาผิดพลาดและบกพร่องในการใช้ภาษา

2.3 บทบาทในการถ่ายทอดวัฒนธรรมการใช้ภาษา

2.4 บทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนและถ่ายทอดความรู้แก่สังคม

ในภาวะปัจจุบันได้เกิดความสับสนทางวัฒนธรรมขึ้น วัฒนธรรมไทยหลายส่วนได้ถูกกลืนหายและลบเลือนไปจากความทรงจำของประชาชน ทั้งนี้มีสาเหตุสำคัญมาจากการที่คนไทยรับเอาวัฒนธรรมของต่างชาติเข้ามามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต โดยมีได้รู้จักนำมาผสมผสานให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย นอกจากนั้นบางครั้งคนไทยยังทอดทิ้งวัฒนธรรมอันดีงามของไทย โดยมีได้สนใจศึกษาให้ลึกซึ้ง บางครั้งก็มองในแง่ของความเป็นชาตินิยม มิได้มุ่งสืบทอดโดยเห็นความงดงามประณีตของวัฒนธรรมนั้น ดังที่ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช (2525) ได้สรุปไว้ดังนี้คือ ผู้เป็นครูและครูภาษาไทยทุกคนจึงควรตระหนักถึงภาระแห่งการรับผิดชอบในการให้ความรู้และช่วยกันอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยไว้ โดยต้องกระทำอย่างเร่งรีบและรอบคอบอีกด้วย นอกจากครูจะต้องถ่ายทอดแก่นักเรียนโดยการเรียนรู้การสอนแล้ว ครูยังจะต้องรู้จักค้นคว้าศึกษาและถ่ายทอดความรู้ให้แก่ประชาชนในชุมชนด้วย ทั้งนี้จากการศึกษาแบ่งเป็น 2 ระบบใหญ่ ๆ ส่วนหนึ่งก็คือการศึกษาในระบบ อันเป็นการถ่ายทอดให้แก่นักเรียนในโรงเรียน และศึกษานอกระบบ คือ การที่ครูจะต้องถ่ายทอดความรู้ให้แก่ประชาชนหรือผู้ที่มีอายุเกินวัยศึกษา ครูภาษาไทยจึงควรจะสามารถประสานสัมพันธ์การถ่ายทอดความรู้ด้านวัฒนธรรมเหล่านี้ โดยการนำความรู้จากภายในโรงเรียนออกไปสู่ชุมชน รวมทั้งจะต้องนำความรู้จากแหล่งชุมชนในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ บำรุง สุขพรรณ (2525 : 26) ที่ว่า

.....การถ่ายทอดวัฒนธรรมเป็นกระบวนการซึ่งต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ฉะนั้นการที่จะเกิดการยอมรับและปฏิบัติตามจนเป็นนิสัย จึงต้องมีการปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก ทั้งนี้ก็ใช้โดยการบอกหรือแนะนำเท่านั้น แต่ครูควรจะทำตนเป็นแบบอย่างและเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นเพื่อการเข้าใจและยอมรับ.....

ในการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมนักเรียนก็มีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างมาก เช่น เดียวกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน ดังที่ สุมิตร คุณากร (2518) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมนักเรียน สรุปได้ว่ากิจกรรมนักเรียนมีความสำคัญมากในการที่จะช่วยให้ความมุ่งหมายทางการศึกษาบรรลุถึงผลสำเร็จอย่างสมบูรณ์ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องอาศัยกิจกรรมเข้าร่วม กิจกรรมนักเรียนจะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ นอกจากนี้การให้นักเรียนได้รับความรู้จากแหล่งความรู้ในชุมชนโดยตรง ย่อมมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำให้นักเรียนเกิดความรักและห่วงใยในวัฒนธรรมของตน อาทิ การให้นักเรียนเข้าไปศึกษาในพิพิธภัณฑ์ตั้งแต่เด็กจะทำให้ นักเรียนได้รับความรู้ในการรักษาโบราณสถาน เกิดทัศนคติที่ดีต่อมรดกทางวัฒนธรรมของตน ทั้งนี้ เพราะนักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงเหล่านี้ด้วยตนเอง

จากที่ได้ประมวลไว้ข้างต้น กล่าวได้ว่าการให้การศึกษาแก่ประชาชนในชุมชนนั้น ครูควรมึบทบาททั้งในด้านการให้การศึกษา การอบรมศีลธรรมจรรยา และการถ่ายทอดวัฒนธรรม ครูควรเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน มีบทบาทในการเป็นผู้นำ ร่วมศึกษาวิจัยและวิเคราะห์สังคม รู้จักสร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน สาโรช บัวศรี (อ้างถึงใน กมล, 2526 : 34) ได้เสนอแนวทางสร้างสมรรถภาพในการเป็นครู ซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับชุมชนไว้ว่า “ครูต้องสามารถสร้างสมรรถภาพในการเป็นชุมชนเป็นอย่างดี โดยรู้จักวางตนให้สมกับที่เป็นครู บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ชุมชนตามความเหมาะสม”

ในฐานะที่ครูเป็นผู้นำท้องถิ่น ฉะนั้นนอกจากให้การศึกษาแก่นักเรียนในด้านวิชาการแล้ว ครูควรมึบทบาทในการอบรมศีลธรรมจรรยา และถ่ายทอดวัฒนธรรมแก่นักเรียนในโรงเรียน ตลอดจนประชาชนในชุมชน

สุจริต เพียรชอบ (2536 : 7 - 12) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในสังคมเกี่ยวกับการส่งเสริมรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีและถ่ายทอดวัฒนธรรมไว้ดังต่อไปนี้

. . .ในการอบรมศีลธรรมจรรยา ครูทำได้โดยการสั่งสอนแนะนำและกระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี ในการถ่ายทอดวัฒนธรรม ครูควรแนะนำให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของไทย ตลอดจนการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม วิธีการถ่ายทอดวัฒนธรรมอาจทำได้หลายอย่าง เช่น แทรกเรื่องวัฒนธรรมในวิชาขณะสอน จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับวัฒนธรรม โดยจัดให้มีชุมชนวัฒนธรรมขึ้น พานักเรียนไปร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่มีการจัดขึ้นในชุมชน ในการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน ครูควรทำประโยชน์แก่ชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ หรือเข้าร่วมเป็นกรรมการหรือสมาชิกขององค์การกุศลที่จัดตั้งขึ้น. . .

จากบทบาทที่สำคัญของครูภาษาไทยในการศึกษาและพัฒนา อนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย มิใช่มุ่งศึกษาเฉพาะการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนเท่านั้น แต่จะต้องศึกษาและพัฒนา รวมไปถึงบทบาทที่มีต่อชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมและถ่ายทอดความรู้แก่สังคม รวมทั้งการปฏิบัติตนเพื่อเป็นแบบอย่างแก่ประชาชนของครูควบคู่กันไปด้วย จึงจะสามารถพัฒนาประสิทธิภาพของครูในการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยได้อย่างแท้จริง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บำรุง สุขพรรณ (2525) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “บทบาทและผลการปฏิบัติงานของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมในการเผยแพร่ ฟื้นฟู พัฒนา ความคิด จิตใจ และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นชนบท” กลุ่มตัวอย่างประชากร 1,000 คน ได้จากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรม 51 ศูนย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและประเมินผลโครงสร้าง หน้าที่ บทบาท และประสิทธิผลของการปฏิบัติงานของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรม ในการเผยแพร่ทางความคิด ทศนคติ ฟื้นฟูจิตใจ และวัฒนธรรมท้องถิ่นต่อประชาชนในชนบท ผลการวิจัยพบว่า ความร่วมมือของประชาชนในการร่วมดำเนินการเป็นไปด้วยดี เช่น ด้านศาสนา และประเพณี สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานนั้น มีปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมนั้น ๆ คือ ขอให้กำหนดนโยบายที่แน่นอน และควรมีประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ให้มากขึ้น

กมล รอดคล้าย (2526) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับบทบาทในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทย กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นครูภาษาไทย จำนวน 203 คน ที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 3 จำนวน 20 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม มาตรการส่วนประมาณค่า ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูสอนภาษาไทยส่วนใหญ่มีความเห็นในระดับมากที่สุดว่า ควรส่งเสริมนักเรียนให้มีการฝึกมารยาท การจัดตั้งชุมนุมเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทย จัดอบรมความรู้ด้านวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่นให้แก่นักเรียน รวมทั้งส่งเสริมการเรียนและการทำงานหมู่ และนำแหล่งความรู้ในชุมชนมาใช้ประกอบการเรียนการสอน
2. ครูภาษาไทยส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยในระดับมากกว่า ควรรวบรวมความรู้ด้านวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่นจากแหล่งความรู้ในชนบท เข้าร่วมกิจกรรม และงานประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่นและทำความเข้าใจนโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ

3. คุรุภาษาไทยมีความเห็นด้วยในระดับมากกว่า ควรนำสิ่งประดิษฐ์และศิลปหัตถกรรม ออกจำหน่ายเผยแพร่ จัดตั้งสมาคมหรือชมรมคุรุภาษาไทยขึ้น ส่งเสริมให้มีการฟื้นฟูงาน ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ส่งเสริมให้เยาวชนเข้ารับการอบรมความรู้ด้านวัฒนธรรมไทย

4. คุรุภาษาไทยมีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุดว่า ควรให้คำแนะนำและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน แสดงความกตัญญูทวดต่อบุพการี มีความเมตตากรุณาต่อผู้อื่น มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และแต่งกายตามธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของไทย

พยนต์ เอี่ยมถำอังก (2527) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยครู ภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะวัฒนธรรม ไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การจัดหลักสูตร และการจัดกิจกรรม ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในระดับจังหวัดและ วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ชั้นสูง ปีที่ 2 และปริญญาตรี ปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างประชากรประกอบด้วยนักศึกษาประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาชั้นสูงปีที่ 2 และนักศึกษาปริญญาตรี ปีที่ 4 ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 แห่ง จำนวน 655 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาทั้งสองระดับมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยอย่างยิ่ง คือนับถือผู้มีความ ประพฤติดีมากกว่าผู้มีเงินและอำนาจ ความขยันหมั่นเพียรนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต และควรส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นพึ่งตนเองมากขึ้น

2. นักศึกษาทั้งสองระดับมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย คือ ขนบธรรมเนียม ประเพณีช่วยส่งเสริมให้คนทำดี การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนาจะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ในสังคมไทยการเคารพผู้มีอาวุโสเป็นสิ่งดี สมควรอย่างยิ่งที่จะต้องอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่ตลอดไป เพราะเป็นสิ่งดีมีประโยชน์ และช่วยสร้างความสามัคคีของคนในท้องถิ่น

3. นักศึกษาทั้งสองระดับมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ไม่เห็นด้วย คือ การทำบุญของชาว พุทธต้องทำกับพระสงฆ์ ฤกษ์ยามจะนำความสุขความเจริญมาให้ งานพิธีอุปสมบทเป็นการจัดขึ้น เพื่อพบปะสังสรรค์ญาติมิตร ผู้ชายเป็นผู้นำ ผู้หญิงเป็นผู้ตาม

4. นักศึกษาทั้งสองระดับมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย คือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรนำเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นมาสอนในสถาบันการ ศึกษาให้มากขึ้น การเรียนการสอนควรจัดในรูปแบบของกิจกรรม นอกจากนี้ ยังต้องศึกษาและวิจัยอยู่ เสมอ

5. ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และการจัดกิจกรรม ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งสองระดับไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

นิพนธ์ ศรีวรรณ (2527) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความต้องการและอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม” กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง ปีที่ 2 กับระดับครุศาสตร์บัณฑิต ปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 วิทยาลัยครูภาคตะวันตก 4 แห่ง จำนวน 322 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษามีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม สาขามนุษยศาสตร์อยู่ในระดับมาก ส่วนอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม แต่ละสาขาอยู่ในระดับปานกลาง

2. นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมแตกต่างกัน 2 สาขา คือ สาขากีฬาและนันทนาการ และสาขาการช่างฝีมือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ส่วนอุปสรรคในการเข้าร่วม สาขากีฬาและนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม สาขามนุษยศาสตร์อยู่ในระดับมาก สาขาอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมแต่ละสาขาอยู่ในระดับปานกลาง และนักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นักศึกษาที่พักในเขตวิทยาลัย มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม สาขามนุษยศาสตร์อยู่ในระดับมาก สาขาอื่นไม่มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมแต่ละสาขาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. สาเหตุของอุปสรรคอันสำคัญของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม สาขามนุษยศาสตร์ สาขาศิลป์ และสาขากีฬาและนันทนาการ คือ เวลา ส่วนสาขาการช่างฝีมือ และสาขาคหกรรมศิลป์ คือ เงิน

เขวลักษณ์ ไชยประสิทธิ์ (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อวัฒนธรรมไทย” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อวัฒนธรรมไทย ในสาขามนุษยศาสตร์ สาขาศิลป์ สาขาการช่างฝีมือ สาขาคหกรรมศิลป์ สาขากีฬาและนันทนาการ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยเป็นอย่างมากและยอมรับวัฒนธรรมไทย ซึ่งปรากฏเด่นชัดตามแต่ละสาขาดังต่อไปนี้ คือสาขามนุษยศาสตร์เห็นด้วยว่า ศิลจารีกฟอชุนรามคำแหงมีคุณค่าทาง

ประวัติศาสตร์ และประเทศไทยมีประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์นำภาคภูมิใจของไทยทั้งชาติ สาขาศิลป์ เห็นด้วยว่าภาษาไทยจัดเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่ง และเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน เป็นเรื่องราวที่ให้ความรู้และความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน ส่วนสาขาการช่างฝีมือเห็นด้วยว่า การวาดรูปเกี่ยวกับลายอย่างกว้างขวาง ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ สำหรับสาขาหัตถกรรมศิลป์ เห็นด้วยว่าการประหยัดและการออม จะทำให้ครอบครัวมีความมั่นคง มีความเป็นอยู่ดีขึ้น และมารดาควรเลี้ยงลูกด้วยน้ำนมตนเอง และสาขากีฬาและนันทนาการ เห็นด้วยว่ามวยไทยเป็นศิลปะการป้องกันตัวที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติ และการเล่นตะกร้อเป็นการบ่งบอกถึงศิลปะแบบไทยที่ควรแก่การสนับสนุน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยศึกษาบทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสอนวิชาภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง ของปีการศึกษา 2545 จำนวน 160 คน รวมทั้งหมด 18 วิทยาเขต ได้แก่

- วิทยาเขตเทเวศร์
- วิทยาเขตชุมพรเขตอุดมศักดิ์
- วิทยาเขตเพาะช่าง
- วิทยาเขตจักรพงษ์ภูวนารถ
- วิทยาเขตอุเทนถวาย
- วิทยาเขตโชติเวช
- วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ
- วิทยาเขตบพิตรพิมุข จักรวรรดิ
- วิทยาเขตศาลายา
- วิทยาเขตพัฒนวิชาการพระนคร
- วิทยาเขตพระนครเหนือ
- วิทยาเขตพระนครใต้
- วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ
- วิทยาเขตปทุมธานี
- วิทยาเขตนนทบุรี
- วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา หันตรา
- วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา วาสுகีร์
- วิทยาเขตสุพรรณบุรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทย ที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของคำถามที่ใช้เป็นแบบตรวจคำตอบ และแบบเติมข้อความลงในช่องว่าง

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของครูภาษาไทยในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยใช้เกณฑ์ของ Likert แบบ 5 ระดับ คือ ปฏิบัติมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญเรียง, 2523 : 94)

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ลักษณะของคำถามที่ใช้เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open – ended)

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามมีดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรภาษาไทยระดับปริญญาตรีและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ฉบับปัจจุบัน (พ.ศ. 2540) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาการสร้างแบบสอบถามจากตำรา งานวิจัย เอกสาร วารสาร และบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
3. สอบถามและขอความคิดเห็นจากบุคคลที่มีความรู้ประสบการณ์การอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
4. ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยใช้เกณฑ์ของ Likert แบบ 5 ระดับ คือ ปฏิบัติมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญเรียง, 2523 : 94) ตอนที่ท้ายของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open – ended)
5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูภาษาไทย ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในจังหวัดกรุงเทพฯ จำนวน 6 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตเทเวศร์ วิทยาเขตโชติเวช วิทยาเขตเพาะช่าง วิทยาเขตพระนครใต้ วิทยาเขตพัฒนศึกษาพระนคร และวิทยาเขตอุเทนถวาย จำนวน 20 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้การคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟา (alphacoefficient) ของ Cronbach
6. นำแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นสูงมาใช้เป็นแบบสอบถามฉบับจริงต่อไป

การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. นำหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล จากฝ่ายวิจัยและฝึกอบรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร เสนอต่อผู้อำนวยการวิทยาเขตพณิชยการพระนคร โดยแนบโครงการวิจัย รายชื่อวิทยาเขตที่เป็นกลุ่มประชากร และแบบสอบถามไปด้วย
2. นำหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการวิทยาเขตพณิชยการพระนคร เสนอผู้อำนวยการวิทยาเขตที่เป็นกลุ่มประชากร ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเองทุกวิทยาเขต
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประมาณ 8 สัปดาห์ คือเริ่มตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม 2545 ถึงวันที่ 15 มีนาคม 2545
4. จำนวนแบบสอบถามทั้งสิ้นที่ส่งไปให้แก่กลุ่มประชากรจำนวน 160 ฉบับ ได้รับคืนมา 160 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science, Version X) คำนวณวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานะต่างๆ ไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของครูภาษาไทยในวิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง 3 ด้านคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ แบบสอบถามตอนนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยกำหนดค่าคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้คือ

- 5 หมายถึง ได้ปฏิบัติงานในบทบาทนี้มากที่สุด
- 4 หมายถึง ได้ปฏิบัติงานในบทบาทนี้มาก
- 3 หมายถึง ได้ปฏิบัติงานในบทบาทนี้ปานกลาง
- 2 หมายถึง ได้ปฏิบัติงานในบทบาทนี้น้อย
- 1 หมายถึง ได้ปฏิบัติงานในบทบาทนี้น้อยที่สุด

แล้วนำระดับความคิดเห็นจากผู้ตอบแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่ แล้วนำคำนวณค่าร้อยละของครูภาษาไทยโดยรวม

3. เปรียบเทียบบทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง จำแนกตามประสบการณ์การสอนและระดับการศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าไคสแควร์ ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

4. ข้อมูลได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (open-ended) เสนอผลการวิจัยในรูปของความเรียง

สถิติที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. การวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับตอนที่ 2 ใช้สูตร

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S^2}{S^2} \right) \quad (\text{บุญเรียง, 2533 : 166})$$

- = คำนวณความเที่ยงของแบบสอบถามหรือสัมประสิทธิ์แอลฟา
- = จำนวนแบบสอบถาม
- = ความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
- = ความแปรปรวนของคะแนนที่จัดได้จากแบบสอบถามทั้งฉบับของคนทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถาม
- = ผลรวม

2. การวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าไคสแควร์ (Chi-square) ใช้คำนวณด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษา “บทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง” ซึ่งผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแยกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย จำแนกตามประสบการณ์การสอนและระดับการศึกษาที่ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลของการวิจัยปรากฏตาม ตารางที่ 1-4

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ และอายุ

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	11	6.9
หญิง	149	93.1
อายุปัจจุบัน		
20 – 29 ปี	-	-
30 – 39 ปี	57	35.6
40 – 49 ปี	76	47.5
มากกว่า 49 ปีขึ้นไป	27	16.9

จากตารางที่ 1 ปรากฏว่าครุภาษาไทยส่วนใหญ่เป็นหญิงมากกว่าชาย คือเป็นหญิงร้อยละ 93.1 เป็นชายร้อยละ 6.9 และในจำนวนนี้มีอายุระหว่าง 40 - 49 ปี มากที่สุด คือมีถึงร้อยละ 47.5 และรองลงมาคือมีอายุระหว่าง 30 - 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.6 และมีอายุมากกว่า 49 ปีขึ้นไป น้อยที่สุดคือ ร้อยละ 16.9

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4	2.5
ปริญญาตรี	137	85.6
ปริญญาโท	23	11.9
สูงกว่าปริญญาโท	-	-
ประสบการณ์ในการทำงานในวิชาเขต		
1 - 5 ปี	1	0.6
6 - 10 ปี	2	1.2
11 - 15 ปี	33	20.6
16 - 20 ปี	74	46.3
มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	50	31.3

จากตารางที่ 2 ปรากฏว่าครุภาษาไทยที่มีวุฒิการศึกษาสูงสุด คือจบปริญญาตรีมีมากที่สุด คือร้อยละ 85.6 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนอยู่ระหว่าง 16 - 20 ปี มากที่สุด คือร้อยละ 46.3 และมีประสบการณ์ในการสอน 1 - 5 ปี น้อยที่สุด คือร้อยละ 0.6

ตารางที่ 3 จำนวนคาบเรียนที่สอน และงานพิเศษที่ครูภาษาไทยได้รับมอบหมายให้ทำ

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนคาบเรียนที่ทำสอนวิชาภาษาไทยในแต่ละสัปดาห์		
น้อยกว่า 5 คาบ / สัปดาห์	1	0.6
5 – 10 คาบ / สัปดาห์	10	6.2
11 – 15 คาบ / สัปดาห์	43	26.9
16 – 20 คาบ / สัปดาห์	103	64.4
มากกว่า 20 คาบ / สัปดาห์	3	1.9
งานพิเศษทำนอกเหนือจากการสอนประจำ		
ฝ่ายปกครอง	40	17.8
ฝ่ายวิชาการ	34	15.2
ฝ่ายธุรการ	29	12.9
ฝ่ายบริการ	23	10.3
ฝ่ายห้องสมุด	9	4
ฝ่ายพยาบาล	8	3.6
ฝ่ายแนะแนว	8	3.6
กิจกรรมนักศึกษา	48	21.4
อื่น ๆ (ไปรกระบุ)	25	11.2

จากตารางที่ 3 จำนวนคาบเรียนวิชาภาษาไทยที่ครูภาษาไทยต้องสอนต่อสัปดาห์ปรากฏว่าครูภาษาไทยส่วนใหญ่ร้อยละ 64.4 ต้องทำการสอนระหว่าง 16 - 20 คาบ / สัปดาห์ และทำการสอนน้อยที่สุดคือน้อยกว่า 5 คาบต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 0.6 และนอกจากการสอนในปกติแล้ว ครูภาษาไทยยังปฏิบัติหน้าที่พิเศษที่ทางวิชาเขตมอบหมายให้ทำอีก และครูภาษาไทยส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่พิเศษคือ ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษาของวิชาเขตคิดเป็นร้อยละ 21.4 และนอกนั้นก็ปฏิบัติหน้าที่พิเศษอื่น ๆ เช่น ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปกครอง ฝ่ายธุรการ ฝ่ายบริการ ห้องสมุด และอื่น ๆ เป็นต้น

ตารางที่ 4 ระดับชั้นที่สอน การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาประจำชุมนุม และการรับการอบรม
เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับชั้นที่ท่านสอนในปัจจุบัน		
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	90	56.3
ระดับปริญญาตรี	25	15.6
ทั้งสองระดับ	45	28.1
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาประจำชุมนุมที่วิทยาเขตจัดตั้งขึ้น		
ไม่เป็น	32	20.0
เป็น	128	80.0
เป็นที่ปรึกษาประจำชุมนุม		
ภาษาไทย	75	58.6
อนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย	20	15.6
อื่น ๆ (โปรกระบุ)	33	25.8
การอบรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย		
ไม่เคย	137	85.6
เคย	23	14.4

จากตารางที่ 4 ปรากฏว่า ครูภาษาไทยส่วนใหญ่ทำการสอนในระดับชั้น ปวส. เพียงระดับเดียว คิดเป็นร้อยละ 56.3 และส่วนใหญ่ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาประจำชุมนุม คิดเป็นร้อยละ 80 และชุมนุมที่ครูภาษาไทยเป็นที่ปรึกษามากที่สุด ได้แก่ชุมนุมภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 58.6 และรองลงมาได้แก่ ชุมนุมอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 25.8 และเป็นที่ปรึกษาประจำชุมนุมอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย คิดเป็นร้อยละ 15.6 และครูภาษาไทยส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.6 ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยเลย และร้อยละ 14.4 เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยมาอย่างน้อย 1 ครั้ง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย

ผลการวิจัย ปรากฏตามตารางที่ 5 - 7

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ปฏิบัติ มากที่สุด 5	ปฏิบัติ มาก 4	ปฏิบัติ ปานกลาง 3	ปฏิบัติ น้อย 2	ปฏิบัติ น้อยที่สุด 1
ศึกษาหลักสูตรที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยอยู่เสมอ และเป็นประจำก่อนที่จะมีการเรียนการสอนทุกครั้ง	15 (9.3)	54 (33.8)	70 (43.8)	19 (11.9)	2 (1.2)
หลักสูตรวิชาภาษาไทยที่ท่านใช้ในปัจจุบันนี้ เอื้ออำนวยให้ท่านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่อนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย	17 (10.6)	69 (43.1)	60 (37.5)	14 (8.8)	- -
วางแผนการเรียนการสอนทางด้านเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย	11 (6.9)	52 (32.5)	81 (50.6)	15 (9.4)	1 (0.6)
เชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้ครู และ นักศึกษาฟังเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยตาม โอกาส	4 (2.5)	10 (6.3)	55 (34.4)	58 (36.2)	33 (20.6)
สอดแทรกความรู้ทางด้านวัฒนธรรมไทย ให้แก่ศึกษาอยู่เสมอในขณะที่สอนเนื้อหา วิชาภาษาไทย	30 (18.8)	85 (53.1)	42 (26.2)	3 (1.9)	- -
ใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ประกอบการเรียนการ สอนเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมไทย	6 (3.7)	28 (17.5)	72 (45.0)	43 (26.9)	11 (6.9)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ปฏิบัติ มากที่สุด 5	ปฏิบัติ มาก 4	ปฏิบัติ ปานกลาง 3	ปฏิบัติ น้อย 2	ปฏิบัติ น้อยที่สุด 1
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้น การปฏิบัติมากกว่าการให้ความรู้ทางทฤษฎี	14 (8.7)	54 (33.8)	74 (44.4)	19 (11.9)	2 (1.2)
แนะนำและส่งเสริมให้นักศึกษาได้เลือกใช้ หนังสืออ่านนอกเวลาเพื่อประกอบการเรียน การสอนเนื้อหาทางวัฒนธรรม	11 (6.9)	59 (36.9)	75 (46.9)	14 (8.7)	1 (0.6)
ให้นักศึกษาไปศึกษาหาความรู้จากแหล่ง วิทยาการในท้องถิ่นเพื่อนำมาประกอบ การเรียนการสอนทางด้านวัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่น	5 (3.1)	40 (25.0)	75 (46.9)	29 (18.1)	11 (6.9)
สนับสนุนให้มีการจัดตั้งชมรมวัฒนธรรม ไทยขึ้นในสถานศึกษา	27 (16.9)	51 (31.9)	61 (38.1)	16 (10.0)	5 (3.1)
ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมการประกวด และ การตอบปัญหาทางวัฒนธรรมไทยตามที่ หน่วยงานทางราชการและเอกชน ได้จัดขึ้น	18 (11.2)	85 (53.1)	43 (26.9)	12 (7.5)	2 (1.3)
สนับสนุนให้มีการจัดทำหนังสืออ่าน ประกอบที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับเด็กในวัยเรียน เช่น หนังสือเกี่ยวกับ ประเพณีต่าง ๆ เป็นต้น	8 (5.0)	50 (31.3)	56 (35.0)	33 (20.6)	13 (8.1)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ปฏิบัติ มากที่สุด 5	ปฏิบัติ มาก 4	ปฏิบัติ ปานกลาง 3	ปฏิบัติ น้อย 2	ปฏิบัติ น้อยที่สุด 1
จัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้ศึกษางานประเพณี ต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในชุมชน เช่น การหล่อเทียน พรรษา การอุปสมบท เป็นต้น	25 (15.6)	75 (46.9)	51 (31.9)	8 (5.0)	1 (0.6)
อบรมสั่งสอนให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของ วัฒนธรรมพื้นบ้าน และเกิดสำนึกใน การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง ให้คงอยู่ตลอดไป	35 (21.9)	72 (45.0)	43 (26.9)	9 (5.6)	1 (0.6)
พานักศึกษาไปทัศนศึกษาหาความรู้ตลอดจน การเก็บข้อมูลต่าง ๆ ทางด้านวัฒนธรรม ของท้องถิ่นจากผู้มีอาวุโสของหมู่บ้าน	5 (3.1)	22 (13.8)	57 (35.6)	56 (35.0)	20 (12.5)
จัดให้มีการฝึกทักษะทางด้านมารยาทไทย และปฏิบัติตัวของนักศึกษาในสังคมชั้น ในสถานศึกษาตามโอกาสเห็นควร	20 (12.5)	57 (35.6)	67 (41.9)	13 (8.1)	3 (1.9)
จัดให้นักศึกษาได้อภิปรายและแลกเปลี่ยน ความรู้ความคิดเห็นตลอดจนประสบการณ์ ต่าง ๆ ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับประเพณี การเล่นพื้นบ้านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ เนื้อหาวิชาที่เรียน	11 (6.9)	35 (21.9)	80 (50.0)	31 (19.3)	3 (1.9)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ปฏิบัติ มากที่สุด 5	ปฏิบัติ มาก 4	ปฏิบัติ ปานกลาง 3	ปฏิบัติ น้อย 2	ปฏิบัติ น้อยที่สุด 1
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม ประเพณีการเล่นพื้นบ้านและหัตถกรรม พื้นบ้าน กับวิชาเขตในกลุ่ม หรือสถาน ศึกษาอื่น ๆ ในระดับเดียวกันตามโอกาสอัน เหมาะสม	3 (1.9)	36 (22.5)	60 (37.5)	55 (34.3)	6 (3.8)
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในบางวิชา เช่น วิชาภาษากับวัฒนธรรม ซึ่งมีเนื้อหาด้าน วัฒนธรรมไทยอยู่ด้วยนั้น ครูผู้สอนได้เชิญ ผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นมาเป็นครูพิเศษ หรือ เป็นวิทยากร	54 (3.1)	27 (16.9)	53 (33.1)	54 (33.8)	21 (13.1)
การวัดผลการเรียนการสอนเนื้อหาทางด้าน วัฒนธรรมไทย ใช้วิธีการตรวจผลงานภาค ปฏิบัติของนักศึกษามากกว่าการตอบข้อ ทดสอบ	6 (3.7)	40 (25.0)	80 (50.0)	24 (15.0)	10 (6.3)

จากตารางที่ 5 ปรากฏว่าครูภาษาไทยส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริม
วัฒนธรรมไทยในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งระดับมาก ปานกลาง และน้อย กิจกรรม
ที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การสอดแทรกความรู้ด้านวัฒนธรรมไทยให้แก่นักศึกษาอยู่เสมอ
ในขณะที่สอนเนื้อหาวิชาภาษาไทย ร้อยละ 53.1 และส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมการประกวดและ
ตอบปัญหาทางวัฒนธรรมไทยตามที่หน่วยงานราชการและเอกชนได้จัดขึ้น ร้อยละ 53.1 รองลงมา
ได้แก่การจัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้ศึกษางานประเพณีต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในชุมชน เช่น การหล่อ

เทียบพรรษา การอุปสมบท เป็นต้น ร้อยละ 46.9 กิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การวางแผนการเรียนการสอนทางด้านเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ร้อยละ 50.6 รองลงมาได้แก่ การจัดให้นักเรียนได้อภิปรายและแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับประเพณีการเล่นพื้นบ้านและหัตถกรรมพื้นบ้านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียน ร้อยละ 50 และการวัดผลการเรียนการสอนเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมไทย ใช้วิธีการตรวจผลงานภาคปฏิบัติของนักเรียนมากกว่าการตอบข้อสอบ ร้อยละ 50 กิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ มาบรรยายให้ครูและนักศึกษาฟังเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยตามแต่โอกาส ร้อยละ 36.2 รองลงมาได้แก่ การพานักศึกษาไปทัศนศึกษาหาความรู้ตลอดจนการเก็บข้อมูลต่าง ๆ ทางด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่นจากผู้มีอาวุโสของหมู่บ้าน ร้อยละ 35.0

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานอนุรักษ์ และส่งเสริม วัฒนธรรมไทยในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน	ปฏิบัติมากที่สุด	ปฏิบัติมาก	ปฏิบัติปานกลาง	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ประสานงานและขอความร่วมมือจาก สถาบันทางศาสนาที่ตั้งอยู่ในชุมชนเพื่อให้ เผยแพร่ความรู้ หลักธรรมทางศาสนาและ ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามแก่ประชาชน	10 (6.2)	43 (26.9)	53 (33.1)	39 (24.4)	15 (9.4)
ร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของทางราชการและเอกชนที่ตั้งอยู่ในชุมชน เพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย เช่น จัดให้มีการอบรมศิลปะการแสดงและ การเล่นพื้นบ้านต่าง ๆ ขึ้นในชุมชน	7 (4.4)	48 (30.0)	59 (36.9)	35 (21.9)	11 (6.8)

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน	ปฏิบัติ มากที่สุด 5	ปฏิบัติ มาก 4	ปฏิบัติ ปานกลาง 3	ปฏิบัติ น้อย 2	ปฏิบัติ น้อยที่สุด 1
ร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของราชการและเอกชน โดยจัดให้มีการฟื้นฟู ประเพณีต่าง ๆ ที่สำคัญของท้องถิ่น เช่น ประเพณีแห่เทียนพรรษา	20 (12.5)	623 (38.8)	58 (36.2)	14 (8.8)	6 (3.7)
แนะนำและส่งเสริมให้มีการฟื้นฟูการจัดทำ ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน	13 (8.1)	31 (19.4)	53 (33.1)	48 (30.0)	15 (9.4)
เป็นผู้นำชาวบ้านในการติดต่อแหล่งจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ด้านหัตถกรรมพื้นบ้านเพื่อจัดการเอา รอดเขาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง	6 (3.7)	13 (8.1)	51 (31.9)	38 (23.8)	52 (32.5)
จัดให้มีการร่วมกันพัฒนาและตกแต่งบริเวณ โบราณสถานของท้องถิ่น เช่น การพานักเรียน ไปทำความสะอาดบริเวณวัดหรือโบราณสถาน ที่สำคัญของท้องถิ่น	17 (10.6)	32 (20.0)	68 (42.5)	28 (17.5)	15 (9.4)
ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนิน ชีวิตตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยที่ถูกต้อง และเหมาะสมแก่ประชาชน	8 (5.0)	32 (20.0)	63 (39.4)	44 (27.5)	13 (8.1)
จัดให้มีโครงการวัฒนธรรมสัญจร เพื่อเผยแพร่ กิจกรรมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่วิทยาเขต ตั้งอยู่	4 (2.5)	38 (23.8)	56 (35.0)	49 (30.6)	13 (8.1)

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน	ปฏิบัติ มากที่สุด 5	ปฏิบัติ มาก 4	ปฏิบัติ ปานกลาง 3	ปฏิบัติ น้อย 2	ปฏิบัติ น้อยที่สุด 1
สนับสนุนให้เยาวชนหรือผู้นำท้องถิ่นเข้ารับ การฝึกอบรมทางด้านวัฒนธรรมไทยในที่ ต่าง ๆ ตามที่หน่วยงานของทางราชการและ เอกชนจัดขึ้น	5 (3.1)	28 (17.5)	65 (40.6)	45 (28.2)	17 (10.6)
ส่งเสริมให้มีการจัดทำเอกสารและวารสาร ด้านวัฒนธรรมไทยขึ้น เพื่อเผยแพร่ความรู้ แก่ประชาชนท้องถิ่นในเรื่องวัตถุประสงค์ ของการจัดกิจกรรมประเพณีที่ถูกต้อง เช่น การจัดงานอุปสมบทแบบประหัด	3 (1.9)	37 (23.1)	60 (37.5)	33 (20.6)	27 (16.9)

จากตารางที่ 6 ปรากฏว่า ครูภาษาไทยส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนทั้งในระดับมาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด กิจกรรมที่ครูภาษาไทยปฏิบัติอยู่ในระดับมากได้แก่ การร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ของทางราชการและเอกชน โดยจัดให้มีการฟื้นฟูประเพณีต่าง ๆ ที่สำคัญของท้องถิ่น เช่น ประเพณีแห่เทียนพรรษา ร้อยละ 38.8 รองลงมาได้แก่ การร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของทางราชการและเอกชน ที่ตั้งอยู่ในชุมชนเพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย เช่น การจัดให้มีการอบรมศิลปะการแสดงและการละเล่นพื้นบ้านต่าง ๆ ขึ้นในชุมชน ร้อยละ 30 กิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ การจัดให้มีการร่วมกันพัฒนาและตกแต่งบริเวณโบราณสถานของท้องถิ่นเช่น การพานักศึกษาไปทำความสะอาดบริเวณหรือวัดหรือ โบราณสถานที่สำคัญของท้องถิ่น ร้อยละ 42.5 รองลงมาได้แก่ การสนับสนุนให้เยาวชนหรือผู้นำท้องถิ่นเข้ารับการฝึกอบรมทางด้านวัฒนธรรมไทยในที่ต่าง ๆ ตามที่หน่วยงานของทางราชการและเอกชนจัดขึ้น ร้อยละ 40.6 กิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยได้แก่ การจัดให้มีโครงการวัฒนธรรมสัญจรเพื่อเผยแพร่กิจกรรมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ ร้อยละ 30.6 รองลงมาได้แก่

การเป็นผู้นำชาวบ้านในการติดต่อแหล่งจำหน่ายผลผลิตด้านหัตถกรรมพื้นบ้านเพื่อจัดการเออาร์ดี เอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง ร้อยละ 32.5 รองลงมาได้แก่ การส่งเสริมให้มีการจัดทำเอกสารและวารสารด้านวัฒนธรรมไทยขึ้น เพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ในเรื่องวัตถุประสงค์ของกิจกรรมประเพณีที่ถูกต้อง เช่น การจัดงานอุปสมบทแบบประหยัด ร้อยละ 16.9

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานอนุรักษ์ และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ

การเข้ากิจกรรมทางวิชาการ	ปฏิบัติมากที่สุด 5	ปฏิบัติมาก 4	ปฏิบัติปานกลาง 3	ปฏิบัติน้อย 2	ปฏิบัติ น้อยที่สุด 1
รวบรวมประเพณี นิทาน เพลงพื้นบ้าน ประวัติของปูชนียสถานและปูชนียบุคคลในท้องถิ่นไว้ศึกษาและเผยแพร่	8 (5.0)	32 (20.0)	69 (43.1)	38 (23.8)	13 (8.1)
รวบรวมโบราณวัตถุและวัสดุสำคัญทางวัฒนธรรมไว้เป็นหมวดหมู่เพื่อให้นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสค้นคว้าศึกษา เช่น การจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมของท้องถิ่น	7 (4.4)	27 (16.9)	64 (40.0)	41 (25.6)	21 (13.1)
เข้าร่วมประชุมกับครูอาจารย์ในแผนกวิชาภาษาไทย และหมวดวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาหาแนวทางสอดคล้องเนื้อหา ด้านวัฒนธรรมไทยลงไป เนื้อหาวิชาต่าง ๆ เท่าที่จะทำได้	9 (5.6)	52 (32.5)	65 (40.6)	23 (14.4)	11 (6.9)
ท่านมีความสนใจที่จะเข้าร่วมฝึกอบรมทาง ด้านวัฒนธรรมไทย	28 (17.5)	68 (42.5)	53 (33.1)	10 (6.3)	1 (0.6)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การเข้ากิจกรรมทางวิชาการ	ปฏิบัติ มากที่สุด	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปานกลาง	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
เมื่อมีกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างการฝึกอบรม ทางด้านวัฒนธรรมไทย ท่านได้เข้ามามีส่วน ร่วมในกิจกรรมเหล่านั้นด้วย	6 (3.7)	45 (28.1)	76 (47.5)	19 (11.9)	14 (8.8)
เมื่อท่านสำเร็จจากการอบรมทางด้าน วัฒนธรรมไทยแล้ว ท่านได้นำเอกสารที่ได้ รับระหว่างการฝึกอบรมมามอบให้ห้องสมุด พร้อมทั้งถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ที่ ได้รับให้เพื่อนร่วมงาน โดยมีปิดบังอำพราง แต่อย่างใด	4 (2.5)	60 (37.5)	63 (39.4)	17 (10.6)	16 (10.0)
ร่วมกับกลุ่มหรือสมาคมที่จัดตั้งขึ้นเพื่อศึกษา ค้นคว้าด้านวัฒนธรรมไทย รวมทั้งวัฒนธรรม พื้นบ้านด้วย	3 (1.9)	26 (16.3)	77 (48.1)	29 (18.1)	25 (15.6)
ศึกษาค้นคว้าหาความรู้และทำความเข้าใจ เกี่ยวกับนโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ	5 (3.1)	47 (29.4)	71 (44.4)	26 (16.2)	11 (6.9)
รวบรวมความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยที่ได้ ศึกษามาโดยบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเป็นประโยชน์ทางการศึกษา	3 (1.9)	45 (28.1)	72 (45.0)	30 (18.7)	10 (6.3)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การเข้ากิจกรรมทางวิชาการ	ปฏิบัติ มากที่สุด 5	ปฏิบัติ มาก 4	ปฏิบัติ ปานกลาง 3	ปฏิบัติ น้อย 2	ปฏิบัติ น้อยที่สุด 1
ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประเพณี ความเชื่อ ดั้งเดิมของไทยเปรียบเทียบกับที่เป็นอยู่ใน ปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำรง รักษาแก่นหรือสาระของวัฒนธรรมไทยให้คง อยู่ต่อไป	6 (3.7)	56 (35.0)	83 (51.9)	11 (6.9)	4 (2.5)

จากตารางที่ 7 ปรากฏว่า ครูภาษาไทยส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการทั้งในระดับ มาก ปานกลาง และน้อย กิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมฝึกอบรมทางด้านวัฒนธรรมไทย ร้อยละ 42.5 รองลงมาได้แก่ การนำเอกสารได้รับระหว่างการฝึกอบรมมามอบให้ห้องสมุด พร้อมทั้งถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับให้เพื่อนร่วมงานหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรมทางด้านวัฒนธรรมไทย ร้อยละ 37.5 กิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประเพณีความเชื่อดั้งเดิมของไทย เปรียบเทียบกับที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำรงรักษาแก่น หรือสาระของวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ตลอดไป ร้อยละ 51.9 รองลงมาได้แก่ การร่วมกับกลุ่มหรือสมาคมที่จัดตั้งขึ้นเพื่อศึกษาค้นคว้า ด้านวัฒนธรรมไทย รวมทั้งวัฒนธรรมพื้นบ้าน ร้อยละ 48.1 กิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การรวบรวมโบราณสถานและวัสดุสำคัญทางวัฒนธรรมไว้เป็นหมวดหมู่เพื่อให้นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสค้นคว้าศึกษาเช่นการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น ร้อยละ 25.6 รองลงมาได้แก่ รวบรวมประเพณี นิทานพื้นบ้าน ประวัติของปูชนียสถาน และปูชนียบุคคลไว้ในท้องถิ่นไว้ศึกษาและเผยแพร่ ร้อยละ 23.8

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย จำแนกตามประสบการณ์การสอนและระดับการศึกษา

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบบทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย จำแนกตามประสบการณ์การสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ประสบการณ์ การสอน	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ		
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1		
ศึกษาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย								
อยู่เสมอและเป็นประจำก่อนที่จะมีการเรียนการสอนทุกครั้ง	น้อยกว่า 15 ปี	4	12	17	2	1	2.709	0.608
	มากกว่า 15 ปี	11	42	53	17	1		
หลักสูตรวิชาภาษาไทยที่ท่านใช้ในปัจจุบันนี้								
เชื้ออำนาจให้ท่านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่อนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย	น้อยกว่า 15 ปี	4	17	13	2	-	0.757	0.860
	มากกว่า 15 ปี	13	52	47	12	-		
วางแผนการเรียนการสอนทางด้านเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย	น้อยกว่า 15 ปี	3	10	21	2	-	2.021	0.732
	มากกว่า 15 ปี	8	42	60	13	1		

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ประสบการณ์ การสอน	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	X ²	P (X ² > X ²)
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
		5	4	3	2	1		
เชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้ครูและนักศึกษาฟัง เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยตามแต่โอกาส	น้อยกว่า 15 ปี	-	4	10	15	7	3.913	0.418
	มากกว่า 15 ปี	4	6	45	43	26		
สอดแทรกความรู้ด้านวัฒนธรรมไทยให้แก่นักศึกษา อยู่เสมอในขณะที่สอนเนื้อหาวิชาภาษาไทย	น้อยกว่า 15 ปี	9	18	8	1	-	1.542	0.673
	มากกว่า 15 ปี	21	67	34	2	-		
ใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน เนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมไทย	น้อยกว่า 15 ปี	1	8	17	7	3	1.858	0.762
	มากกว่า 15 ปี	5	20	55	36	8		
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติ มากกว่าการให้ความรู้ทางทฤษฎี	น้อยกว่า 15 ปี	1	15	15	4	1	3.723	0.445
	มากกว่า 15 ปี	13	39	56	15	1		
แนะนำและส่งเสริมให้นักเรียนได้เลือกใช้หนังสือ อ่านนอกเวลาเพื่อประกอบการเรียนการสอน เนื้อหาทางวัฒนธรรมไทย	น้อยกว่า 15 ปี	5	16	13	2	-	6.026	0.197
	มากกว่า 15 ปี	6	43	62	12	1		

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ประสบการณ์ การสอน	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	X ²	P (X ² > X ²)
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
		5	4	3	2	1		
ให้นักศึกษาไปศึกษาหาความรู้จากแหล่งวิทยาการ ในท้องถิ่นเพื่อนำมาประกอบการเรียนการสอน ทางด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น	น้อยกว่า 15 ปี	1	5	20	9	1	5.404	0.248
	มากกว่า 15 ปี	4	35	55	20	10		
สนับสนุนให้มีการจัดตั้งชุมนุมวัฒนธรรมไทย ขึ้นในสถานศึกษา	น้อยกว่า 15 ปี	11	7	13	4	1	7.528	0.110
	มากกว่า 15 ปี	16	44	48	12	4		
ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมการประกวดและการ ตอบปัญหาทางวัฒนธรรมไทยตามที่หน่วยงาน ราชการและเอกชนจัดขึ้น	น้อยกว่า 15 ปี	6	19	9	2	-	2.088	0.720
	มากกว่า 15 ปี	12	66	34	10	2		
สนับสนุนให้มีการจัดทำหนังสืออ่านประกอบ ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมของท้องถิ่น สำหรับเด็กใน วัยเรียน เช่นหนังสือเกี่ยวกับประเพณีต่างๆ เป็นต้น	น้อยกว่า 15 ปี	3	12	14	5	2	2.697	0.610
	มากกว่า 15 ปี	5	38	42	28	11		

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ประสบการณ์ การสอน	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	X ²	P (X ² > X ²)
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
		5	4	3	2	1		
จัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้ศึกษางานประเพณีต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในชุมชน เช่น การหล่อเทียนพรรษา	น้อยกว่า 15 ปี	6	18	10	1	1	4.277	0.370
การอุปสมบท เป็นต้น	มากกว่า 15 ปี	19	57	41	7	-		
อบรมสั่งสอนให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม พื้นบ้าน และเกิดความสำนึกในการอนุรักษ์	น้อยกว่า 15 ปี	8	19	7	2	-	1.872	0.760
วัฒนธรรมท้องถิ่นของตนให้คงอยู่ตลอดไป	มากกว่า 15 ปี	27	53	36	7	1		
พานักศึกษาไปทัศนศึกษาหาความรู้ตลอดจนการเก็บ ข้อมูลต่างๆ ทางด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่นจากผู้มี	น้อยกว่า 15 ปี	-	4	15	13	4	2.251	0.690
อาวุโสของหมู่บ้าน	มากกว่า 15 ปี	5	18	42	43	16		
จัดให้มีการฝึกทักษะทางด้านมารยาทไทย และการ ปฏิบัติตัวของนักศึกษาในสังคมขึ้นในสถานศึกษา	น้อยกว่า 15 ปี	5	9	18	2	2	6.010	0.198
ตามโอกาสที่เห็นควร	มากกว่า 15 ปี	15	48	49	11	1		

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ประสบการณ์ การสอน	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	X ²	P (X ² > X ²)
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
		5	4	3	2	1		
จัดให้นักศึกษาได้อภิปรายและแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นตลอดจนประสบการณ์ต่างๆ เนื้อหาที่ เกี่ยวกับประเพณีการเล่นพื้นบ้านและหัตถกรรม พื้นบ้านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียน	น้อยกว่า 15 ปี	3	7	19	6	1	0.719	0.950
	มากกว่า 15 ปี	8	28	61	25	2		
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมประเพณีการเล่น พื้นบ้าน และหัตถกรรมพื้นบ้านกับวิทยาเขต ในกลุ่มหรือสถานศึกษาอื่นๆ ในระดับเดียวกัน ตามโอกาสอันเหมาะสม	น้อยกว่า 15 ปี	2	8	14	11	1	3.696	0.449
	มากกว่า 15 ปี	1	28	46	44	5		
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในบางวิชา เช่น วิชาภาษากับวัฒนธรรม ซึ่งมีเนื้อหาด้าน วัฒนธรรมไทยอยู่ด้วยนั้น ครูผู้สอนได้เชิญผู้เชี่ยวชาญ ชาวยุโรปในท้องถิ่นมาเป็นครูพิเศษ หรือเป็นวิทยากร	น้อยกว่า 15 ปี	-	6	10	13	7	3.344	0.502
	มากกว่า 15 ปี	5	21	43	41	14		

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ประสบการณ์ การสอน	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	X ²	P (X ² > X ²)
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
		5	4	3	2	1		
การวัดผลการเรียนการสอนเนื้อหาทางด้าน								
วัฒนธรรมไทย ใช้วิธีการตรวจสอบผลงานภาคปฏิบัติ	น้อยกว่า 15 ปี	1	13	16	4	2	3.202	0.525
ของนักศึกษามากกว่าการตอบข้อทดสอบ	มากกว่า 15 ปี	5	27	64	20	8		
ประสานงานและขอความร่วมมือจากสถาบันทาง								
ศาสนาที่ตั้งอยู่ในชุมชนเพื่อให้เผยแพร่ความรู้ทาง	น้อยกว่า 15 ปี	2	9	13	10	2	1.165	0.884
หลักธรรมทางศาสนาและขนบธรรมเนียมประเพณี	มากกว่า 15 ปี	8	34	40	29	13		
ที่ดัดงามกับประชาชน								
ร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งของ								
ทางราชการและเอกชนที่ตั้งอยู่ในชุมชนเพื่อการ	น้อยกว่า 15 ปี	1	8	18	7	2	3.621	0.460
อนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย เช่นจัดให้มี	มากกว่า 15 ปี	6	40	41	28	9		
การอบรมศิลปะการแสดงและการละเล่นพื้นบ้าน								
ต่างๆขึ้นในชุมชน								

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ประสบการณ์ การสอน	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	X ²	P (X ² > X ²)
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
		5	4	3	2	1		
ร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งของทางราชการและเอกชนโดยจัดให้มีการ ฟื้นฟูประเพณีต่างๆที่สำคัญของท้องถิ่น เช่น ประเพณีแห่เทียนพรรษา	น้อยกว่า 15 ปี	5	11	15	5	-	4.396	0.355
	มากกว่า 15 ปี	15	51	43	9	6		
แนะนำและส่งเสริมให้มีการฟื้นฟู การจัดทำ ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน	น้อยกว่า 15 ปี	2	9	11	13	1	3.99	0.411
	มากกว่า 15 ปี	11	22	42	35	14		
เป็นผู้นำชาวบ้านในการติดต่อแหล่งจำหน่าย ผลผลิตด้านหัตถกรรมพื้นบ้านเพื่อจัดการ เออาร์เคฮาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง	น้อยกว่า 15 ปี	1	4	11	9	11	0.737	0.947
	มากกว่า 15 ปี	5	9	40	29	41		

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ประสบการณ์ การสอน	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	X ²	P (X ² > X ²)
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
		5	4	3	2	1		
จัดให้มีการร่วมกันพัฒนาและตกแต่งบริเวณ โบราณสถานของท้องถิ่น เช่นการพานักศึกษา ไปทำความสะอาดบริเวณวัดหรือโบราณสถาน ที่สำคัญของท้องถิ่น	น้อยกว่า 15 ปี	5	8	14	5	4	1.218	0.875
	มากกว่า 15 ปี	12	24	54	23	11		
ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนิน ชีวิตตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยที่ถูกต้อง และเหมาะสมแก่ประชาชน	น้อยกว่า 15 ปี	2	9	13	11	1	2.527	0.640
	มากกว่า 15 ปี	6	23	50	33	12		
จัดให้มีโครงการวัฒนธรรมสัญจร เพื่อเผยแพร่ กิจกรรมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่ตั้งอยู่	น้อยกว่า 15 ปี	2	7	12	12	3	2.248	0.690
	มากกว่า 15 ปี	2	31	44	37	10		
สนับสนุนให้เยาวชนหรือผู้นำท้องถิ่นเข้ารับการ ฝึกอบรมทางด้านวัฒนธรรมไทยในหน่วยงาน ต่างๆ ตามที่หน่วยงานราชการและเอกชนจัดขึ้น	น้อยกว่า 15 ปี	-	8	15	10	3	2.288	0.683
	มากกว่า 15 ปี	5	20	50	35	14		

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ประสบการณ์ การสอน	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	X ²	P (X ² > X ²)
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
		5	4	3	2	1		
ส่งเสริมให้มีการจัดทำเอกสารและวารสารด้าน วัฒนธรรมไทยขึ้น เพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชน ในท้องถิ่น ในเรื่องวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ประเพณีที่ถูกต้อง เช่น การจัดงานอุปสมบท แบบประหยัด	น้อยกว่า 15 ปี	-	8	13	10	5	2.309	0.679
	มากกว่า 15 ปี	3	29	47	23	22		
รวบรวมประเพณี นิทาน เพลงพื้นบ้านประวัติ ของชุมชนสถานและปฐมนิยบุคคลในท้องถิ่น ไว้ศึกษาและเผยแพร่	น้อยกว่า 15 ปี	1	8	15	8	4	1.152	0.886
	มากกว่า 15 ปี	7	24	54	30	9		
รวบรวมโบราณวัตถุและวัสดุสำคัญทางวัฒนธรรม ไว้เป็นหมวดหมู่เพื่อให้นักศึกษาและผู้สนใจ ทั่วไปได้มีโอกาสค้นคว้าศึกษา เช่น การจัดตั้ง ศูนย์วัฒนธรรมของท้องถิ่น	น้อยกว่า 15 ปี	1	6	15	11	3	1.558	0.816
	มากกว่า 15 ปี	6	21	49	30	18		

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ประสบการณ์ การสอน	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	X ²	P (X ² > X ₀ ²)
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
		5	4	3	2	1		
จัดให้มีการส่งเสริมวัฒนธรรมทางด้านวรรณกรรม								
โดยจัดให้มีการประกวดบทความร้อยแก้วและ	น้อยกว่า 15 ปี	6	11	13	5	1	1.989	0.738
ร้อยกรองขึ้น ทั้งระดับนักศึกษาและประชาชน	มากกว่า 15 ปี	14	39	57	11	3		
เข้าร่วมประชุมกับครูอาจารย์ในหมวดวิชา								
ภาษาไทยและหมวดวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อ	น้อยกว่า 15 ปี	1	8	19	1	4	7.971	0.093
พิจารณหาแนวทางสอดแทรกเนื้อหาด้าน	มากกว่า 15 ปี	8	41	46	22	7		
วัฒนธรรมไทยลงไปในรายวิชาต่างๆ เท่าที่จะทำได้								
ท่านมีความสนใจที่จะเข้าร่วมฝึกอบรมทางด้าน	น้อยกว่า 15 ปี	9	13	11	2	1	5.512	0.239
วัฒนธรรมไทย	มากกว่า 15 ปี	19	55	42	8	-		

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ประสบการณ์ การสอน	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	X ²	P (X ² > X ²)
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
		5	4	3	2	1		
เมื่อท่านได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาให้เข้ารับ การอบรมทางด้านวัฒนธรรมไทย ท่านได้ศึกษา เอกสารตำราต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะเข้า รับการอบรม	น้อยกว่า 15 ปี	2	15	12	5	2	1.925	0.750
	มากกว่า 15 ปี	9	43	50	11	11		
เมื่อมีกิจกรรมต่างๆ ระหว่างการฝึกอบรมทาง ด้านวัฒนธรรมไทย ท่านได้เข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมเหล่านั้นด้วย	น้อยกว่า 15 ปี	1	12	16	5	2	1.357	0.852
	มากกว่า 15 ปี	5	33	60	14	12		
เมื่อท่านเสร็จจากการอบรมทางด้านวัฒนธรรมไทย แล้ว ท่านได้นำเอกสารที่ได้รับระหว่างการฝึก อบรมมามอบให้ห้องสมุด พร้อมทั้งถ่ายทอด ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับให้เพื่อนร่วมงาน โดยมีปีคบังอำพรางแต่อย่างใด	น้อยกว่า 15 ปี	1	18	10	4	3	3.676	0.452
	มากกว่า 15 ปี	3	42	53	13	13		

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ประสบการณ์ การสอน	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	X ²	P (X ² > X ² ₀)
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1		
ร่วมกับกลุ่มหรือสมาคมที่จัดตั้งขึ้นเพื่อศึกษา								
ค้นคว้าด้านวัฒนธรรมไทยรวมทั้งวัฒนธรรม พื้นบ้านด้วย	น้อยกว่า 15 ปี	-	8	15	8	15	2.813	0.590
	มากกว่า 15 ปี	3	18	62	21	20		
ศึกษาค้นคว้าหาความรู้และทำความเข้าใจเกี่ยว กับนโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ	น้อยกว่า 15 ปี	1	11	16	6	2	0.163	0.997
	มากกว่า 15 ปี	4	36	55	20	9		
รวบรวมความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยที่ได้ ศึกษาโดยบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อ เป็นประโยชน์ทางการศึกษา	น้อยกว่า 15 ปี	-	9	19	7	1	2.565	0.633
	มากกว่า 15 ปี	3	36	53	23	9		
ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประเพณีความเชื่อ ดั้งเดิมของไทย เปรียบเทียบกับที่เป็นอยู่ใน ปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำรงรักษา แก่นหรือสาระของวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ต่อไป	น้อยกว่า 15 ปี	-	13	21	2	-	7.197	0.126
	มากกว่า 15 ปี	6	43	62	9	4		

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการ
อนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย พบว่า ครูภาษาไทยที่มีประสบการณ์สอนน้อยกว่า 15 ปี และ
มากกว่า 15 ปี มีบทบาทในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยทั้ง 3 ด้าน คือ การ
จัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ
ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบบทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย จำแนกตามระดับการศึกษา

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับการศึกษา	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	X ²	P (X ² > X ²)
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
		5	4	3	2	1		
ศึกษาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย อยู่เสมอและเป็นประจำก่อนที่จะมีการเรียน การสอนทุกครั้ง	ปริญญาตรี	13	48	62	17	1	2.885	0.577
	สูงกว่าปริญญาตรี	2	6	8	2	1		
หลักสูตรวิชาภาษาไทยที่ท่านใช้ในปัจจุบันนี้ เอื้ออำนวยให้ท่านจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่อนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย	ปริญญาตรี	16	61	52	12	-	0.788	0.852
	สูงกว่าปริญญาตรี	1	8	8	2	-		
วางแผนการเรียนการสอนทางด้านเนื้อหา เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย	ปริญญาตรี	9	46	72	13	1	0.634	0.959
	สูงกว่าปริญญาตรี	2	6	9	2	-		
เชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้ครูและนักศึกษา ฟังเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยตามแต่โอกาส	ปริญญาตรี	3	10	49	53	26	5.391	0.249
	สูงกว่าปริญญาตรี	1	-	6	5	7		

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับ การศึกษา	ปฏิบัติ มากที่สุด	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปานกลาง	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ น้อยที่สุด	X ²	P (X ² > X ² ₀)
		5	4	3	2	1		
สอดแทรกความรู้ทางด้านวัฒนธรรมไทย ให้แก่ักศึกษาอยู่เสมอในขณะที่สอนเนื้อหา วิชาภาษาไทย	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	26 4	77 8	35 7	3 -	- -	1.880	0.598
ใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน เนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมไทย	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	6 -	25 3	64 8	36 7	10 1	1.763	0.779
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติ มากกว่าการให้ความรู้ทางทฤษฎี	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	10 4	51 3	61 10	17 2	2 -	6.424	0.170
แนะนำและส่งเสริมให้นักศึกษาได้เลือกใช้หนังสือ อ่านนอกเวลาเพื่อประกอบการเรียนการสอน เนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมไทย	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	10 1	53 6	66 9	11 3	1 -	1.602	0.808

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับ การศึกษา	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	X ²	P (X ² > X ²)
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
		5	4	3	2	1		
ให้นักศึกษาไปศึกษาหาความรู้จากแหล่งวิทยาการ ในท้องถิ่นเพื่อนำมาประกอบการเรียนการสอน ทางด้านวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น	ปริญญาตรี	4	36	64	28	9	3.394	0.494
	สูงกว่าปริญญาตรี	1	4	11	1	2		
สนับสนุนให้มีการจัดตั้งชุมนุมวัฒนธรรมไทย ขึ้นในสถานศึกษา	ปริญญาตรี	24	44	56	13	4	2.009	0.734
	สูงกว่าปริญญาตรี	3	7	5	3	1		
ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมการประกวดและ การตอบปัญหาตามที่ทางราชการและเอกชน ได้จัดขึ้น	ปริญญาตรี	15	74	39	11	2	1.173	0.883
	สูงกว่าปริญญาตรี	3	11	4	1	-		
สนับสนุนให้มีการจัดทำหนังสืออ่านประกอบ ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมของท้องถิ่น สำหรับเด็ก ในวัยเรียน เช่น หนังสือเกี่ยวกับประเพณีต่างๆ	ปริญญาตรี	7	42	52	29	11	2.169	0.705
	สูงกว่าปริญญาตรี	1	8	4	4	2		

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับ การศึกษา	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	X ²	P (X ² > X ²)
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
		5	4	3	2	1		
จัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้ศึกษางานประเพณี ต่างๆที่จัดขึ้นในชุมชน เช่น การหล่อเทียน พรรษา การอุปสมบท เป็นต้น	ปริญญาตรี	20	70	8	1	6.358	0.174	
	สูงกว่าปริญญาตรี	5	5	9	-	-		
อบรมสั่งสอนให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม พื้นบ้านและเกิดความสำนึกในการอนุรักษ์ วัฒนธรรมท้องถิ่นของตนให้คงอยู่ตลอดไป	ปริญญาตรี	29	64	38	9	1	2.318	0.677
	สูงกว่าปริญญาตรี	6	8	5	-	-		
พานักศึกษาไปทัศนศึกษาหาความรู้ตลอดจนการ เก็บข้อมูลต่างๆ ทางด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่น จากผู้มีอาวุโสของหมู่บ้าน	ปริญญาตรี	3	19	50	52	17	5.239	0.264
	สูงกว่าปริญญาตรี	2	3	7	4	3		
จัดให้มีการฝึกทักษะทางด้านมารยาทไทย และ การปฏิบัติตัวของนักศึกษาในสังคม ขึ้นในสถาน ศึกษาตามโอกาสที่เห็นควร	ปริญญาตรี	16	50	60	12	3	2.023	0.732
	สูงกว่าปริญญาตรี	4	7	7	1	-		

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับ การศึกษา	ปฏิบัติ มากที่สุด	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปานกลาง	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ น้อยที่สุด	χ^2	$P(\chi^2 > \chi^2_0)$
		5	4	3	2	1		
จัดให้นักศึกษาได้อภิปรายและแลกเปลี่ยน ความรู้ ความคิดเห็นตลอดจนประสบการณ์ ต่างๆในเนื้อหาที่เกี่ยวกับประเพณีการเล่น พื้นบ้านและหัตถกรรมพื้นบ้านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ เนื้อหาวิชาที่เรียน	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	11 -	28 7	72 8	27 4	3 -	4.395	0.355
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมประเพณีการเล่น พื้นบ้าน และหัตถกรรมพื้นบ้านกับวิทยาเขต ในกลุ่มหรือสถานศึกษาอื่นๆในระดับเดียวกัน ตามโอกาสอันเหมาะสม	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	3 -	29 7	54 6	50 5	5 1	3.116	0.539

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับ การศึกษา	ปฏิบัติ มากที่สุด	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปานกลาง	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ น้อยที่สุด	χ^2	$P(\chi^2 > \chi^2_0)$
		5	4	3	2	1		
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในบางวิชา เช่น วิชาภาษากับวัฒนธรรม ซึ่งมีเนื้อหาด้าน วัฒนธรรมไทยอยู่ด้วยนั้น ครูผู้สอนได้เชิญ ผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นมาเป็นครูพิเศษหรือเป็น วิทยากร	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	4 1	21 6	46 7	52 2	18 3	6.730	0.151
การวัดผลการเรียนการสอนเนื้อหาทางด้าน วัฒนธรรมไทย ใช้วิธีการตรวจผลงานภาค ปฏิบัติของนักศึกษามากกว่าการตอบข้อทดสอบ	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	5 1	34 6	71 9	22 2	9 1	0.856	0.931
ประสานงานและขอความร่วมมือจากสถาบัน ทางศาสนาที่ตั้งอยู่ในชุมชนเพื่อเผยแพร่ความ รู้หลักธรรมทางศาสนาและขนบธรรมเนียมที่ ดั้งเดิมกับประชาชน	ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี	8 2	38 5	48 5	35 4	12 3	1.979	0.740

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับ การศึกษา	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	X ²	P (X ² > X ²)
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
		5	4	3	2	1		
ร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งของทางราชการและเอกชนที่ตั้งอยู่ในชุมชน เพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย เช่น จัดให้มีการอบรมศิลปะการแสดงและการ ละเล่นพื้นบ้านต่างๆ ขึ้นในชุมชน	ปริญญาตรี	4	43	52	32	10	6.965	0.138
	สูงกว่าปริญญาตรี	3	5	7	3	1		
ร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งของทางราชการและเอกชนโดยจัดให้มีการ ฟื้นฟูการจัดทำศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน	ปริญญาตรี	17	57	51	12	4	3.767	0.438
	สูงกว่าปริญญาตรี	3	5	7	2	2		
แนะนำและส่งเสริมให้มีการฟื้นฟูการจัดทำ ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน	ปริญญาตรี	12	25	48	42	14	2.583	0.630
	สูงกว่าปริญญาตรี	1	6	5	6	1		

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับ การศึกษา	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	X ²	P (X ² > X ²)
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1		
เป็นผู้นำชาวบ้านในการติดต่อแหล่งจำหน่าย ผลผลิตด้านหัตถกรรมพื้นบ้านเพื่อจัดการ เออาร์เคเอเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง	ปริญญาตรี	4	13	44	36	44	6.758	0.149
	สูงกว่าปริญญาตรี	2	-	7	2	8		
จัดให้มีการร่วมกันพัฒนาและตกแต่งบริเวณ โบราณสถานของท้องถิ่น เช่น การพานักศึกษา ไปทำความสะอาดบริเวณวัดหรือ โบราณสถาน ที่สำคัญของท้องถิ่น	ปริญญาตรี	14	28	63	23	13	2.870	0.580
	สูงกว่าปริญญาตรี	3	4	5	5	2		
ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินชีวิต ตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยที่ถูกต้องและ เหมาะสมแก่ประชาชน	ปริญญาตรี	8	27	56	40	10	3.428	0.489
	สูงกว่าปริญญาตรี	-	5	7	4	3		
จัดให้มีโครงการวัฒนธรรมสัญจร เพื่อเผยแพร่ กิจกรรมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่วิทยาเขตตั้งอยู่	ปริญญาตรี	4	31	49	47	10	6.519	0.164
	สูงกว่าปริญญาตรี	-	7	7	2	3		

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับ การศึกษา	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	X ²	P (X ² > X ² ₀)
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
		5	4	3	2	1		
สนับสนุนให้เยาวชนหรือผู้นำท้องถิ่นเข้ารับ การฝึกอบรมทางด้านวัฒนธรรมไทยในที่ต่างๆ ตามที่หน่วยงานของราชการและเอกชนจัดขึ้น	ปริญญาตรี	5	24	57	42	13	4.214	0.378
	สูงกว่าปริญญาตรี	-	4	8	3	4		
ส่งเสริมให้มีการจัดทำเอกสารและวารสารด้าน วัฒนธรรมไทยขึ้น เพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชน ในท้องถิ่นในเรื่องวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม ประเพณีที่ถูกต้อง เช่น การจัดงานอุปสมบท แบบประหยัด	ปริญญาตรี	3	31	56	28	23	3.187	0.527
	สูงกว่าปริญญาตรี	-	6	4	5	4		
รวบรวมประเพณี นิทาน เพลงพื้นบ้าน ประวัติ ของชุมชนสถานและชุมชนบุคคลในท้องถิ่นไว้ ศึกษาและเผยแพร่	ปริญญาตรี	6	26	61	36	12	4.572	0.334
	สูงกว่าปริญญาตรี	2	6	8	2	1		

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับ การศึกษา	ปฏิบัติ มากที่สุด	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปานกลาง	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ น้อยที่สุด	χ^2	$P (\chi^2 > \chi^2_0)$
		5	4	3	2	1		
ท่านมีความสนใจที่จะเข้าร่วมฝึกอบรมทางด้าน วัฒนธรรมไทย	ปริญญาตรี	24	61	47	8	1	1.099	0.894
	สูงกว่าปริญญาตรี	4	7	6	2	-		
เมื่อท่านได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาให้เข้ารับ การอบรมทางด้านวัฒนธรรมไทย ท่านได้ศึกษา เอกสารตำราต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะเข้า รับการอบรม	ปริญญาตรี	8	50	58	14	11	4.598	0.331
	สูงกว่าปริญญาตรี	3	8	4	2	2		
เมื่อมีกิจกรรมต่างๆ ระหว่างการฝึกอบรมทาง ด้านวัฒนธรรมไทย ท่านได้เข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมเหล่านั้นด้วย	ปริญญาตรี	5	38	69	18	11	3.244	0.518
	สูงกว่าปริญญาตรี	1	7	7	1	3		

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	X ²	P (X ² > X ₀ ²)
	การศึกษา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
		5	4	3	2	1		
เมื่อท่านเสร็จจากการฝึกอบรมทางด้านวัฒนธรรมไทยแล้ว ท่านได้นำเอกสารที่ได้รับระหว่างการฝึกอบรมมามอบให้ห้องสมุด พร้อมทั้งถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับให้เพื่อนร่วมงานโดยมิได้ปิดบังอำพรางแต่อย่างใด	ปริญญาดรี	4	52	56	15	14	0.702	0.951
	สูงกว่าปริญญาดรี	-	8	7	2	2		
ร่วมกลุ่มหรือสมาคมที่จัดตั้งขึ้นเพื่อศึกษาค้นคว้าด้านวัฒนธรรมไทยรวมทั้งวัฒนธรรมพื้นบ้านด้วย	ปริญญาดรี	3	21	69	26	22	1.976	0.740
	สูงกว่าปริญญาดรี	-	5	8	3	3		
ศึกษาค้นคว้าหาความรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ	ปริญญาดรี	4	43	62	23	9	1.288	0.863
	สูงกว่าปริญญาดรี	1	4	9	3	2		
รวบรวมความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยที่ได้ศึกษามานับที่กไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อเป็นประโยชน์ทางการศึกษา	ปริญญาดรี	2	39	63	28	9	2.250	0.690
	สูงกว่าปริญญาดรี	1	6	9	2	1		

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับ การศึกษา	ปฏิบัติ มากที่สุด 5	ปฏิบัติ มาก 4	ปฏิบัติ ปานกลาง 3	ปฏิบัติ น้อย 2	ปฏิบัติ น้อยที่สุด 1	χ^2	$P(\chi^2 > \chi^2_0)$
ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประเพณีความเชื่อดั้งเดิม ของไทย เปรียบเทียบกับที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อ ใช้เป็นแนวทางในการดำรงรักษาแก่นหรือสาระ ของวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ต่อไป	ปริญญาตรี	3	51	74	10	3	4.425	0.352
	สูงกว่าปริญญาตรี	3	5	9	1	1		
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05								

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าครูภาษาไทยที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป มีบทบาทในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ทั้ง 3 ด้าน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย

ผลจากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ปรากฏผลดังต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ครูภาษาไทยมีความคิดเห็นว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรเอื้ออำนวยให้มีการจัดกิจกรรมด้านอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย เพราะหลักสูตรวิชาภาษาไทย ทั้งระดับปวส.และปริญญาตรี ได้สอดแทรกวัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ ไว้ในแบบเรียนวิชาภาษาไทย แต่เนื่องจากหลักสูตรวิชาภาษาไทย มีเนื้อหาหนัก แต่เวลาเรียนมีน้อยจึงจำเป็นต้องเร่งสอนเพื่อให้ทันเวลาและตรงตามเนื้อหา ทำให้เวลาในการจัดกิจกรรมด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมไทยน้อยลง นักศึกษาขาดความสนใจ เนื่องจากว่าเป็นเรื่องซ้ำสมัย วิทยาเขตขาดแคลนเอกสาร ตำรา สื่อทัศนูปกรณ์ ตลอดจนกลุ่มมือเกี่ยวกับความรู้ด้านวัฒนธรรมไทย นอกจากนี้ผู้บริหารไม่เห็นความจำเป็น และความสำคัญในด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ครูภาษาไทยขาดการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร

2. การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ครูภาษาไทยมีความคิดเห็นว่าในปัจจุบันนี้ครูไม่มีการจัดตั้งกลุ่มหรือสมาคม ไม่มีผู้แนะนำหรือแนะนำในการดำเนินงานด้านนี้ เนื่องจากภาวะปัจจุบันเศรษฐกิจรัดตัว ครูภาษาไทยต้องรับภาระทางครอบครัว และครูภาษาไทยส่วนใหญ่ไม่ใช่คนในท้องถิ่น ต้องเดินทางไปกลับระหว่างบ้านกับวิทยาเขต ทำให้ไม่สะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน และชุมชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมของวิทยาเขต เพราะผู้ปกครอง

นักศึกษา และประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่ต้องออกไปประกอบอาชีพต่างท้องถิ่น จึงไม่มีเวลาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่วิทยาเขตจัดขึ้น วิทยาเขตขาดการติดต่อสื่อสารและประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับทราบในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย

3. การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ

ครูภาษาไทยมีความคิดเห็นว่าอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการคือ ครูมีเวลาน้อยเพราะต้องปฏิบัติหน้าที่ประจำและหน้าที่พิเศษที่วิทยาเขตมอบหมายให้ทำ ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญและไม่ได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมทางด้านนี้ ครูไม่มีโอกาสได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการระหว่างครูในแผนกวิชาต่าง ๆ ในวิทยาเขตหรือระหว่างกลุ่มวิทยาเขต จึงทำให้เป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการเป็นอย่างมาก

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของครูภาษาไทย

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรควรเน้นเนื้อหาการส่งเสริมวัฒนธรรมไทยให้มากขึ้น ปรับปรุงเวลาเรียนและเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม ผู้บริหารจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมไทย สนับสนุนครูภาษาไทยในการจัดกิจกรรม เพิ่มงบประมาณในการจัดทำอุปกรณ์การเรียนการสอน ครูภาษาไทยควรปรับปรุงการสอนให้สนุกสนานน่าสนใจ ชักชวนให้นักศึกษาตั้งขุมนมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยขึ้นในสถานศึกษา และในขณะเดียวกันครูภาษาไทยควรรู้จักใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน เช่น ภาพ วัตถุ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ นิทานพื้นบ้าน เพลงพื้นบ้าน ซึ่งจะทำให้การถ่ายทอดความรู้ทางด้านวัฒนธรรมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน รัฐควรเน้นให้หน่วยงานเข้าร่วมมือในการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีแผนงานการเผยแพร่ความรู้แก่ชุมชนที่แน่นอน และครูภาษาไทยควรจัดตั้งกลุ่มหรือสมาคมในการเผยแพร่ความรู้ด้านวัฒนธรรมโดยจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมขึ้นในท้องถิ่นที่มีความพร้อม ครูภาษาไทยควรเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนตามความเหมาะสม และควรทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา และประชาชนในชุมชน รู้จักนำวัฒนธรรมเก่าๆ มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมในปัจจุบัน เพราะครูเป็นผู้นำชุมชน และเป็นผู้ที่มีความรู้จึงเป็นที่ยอมรับของประชาชนในชุมชนซึ่งมีการศึกษาน้อย หากครูภาษาไทยมีความตั้งใจจริงย่อมจะสามารถแนะนำและให้ความรู้ด้านวัฒนธรรมไทย แก่ประชาชนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

3. การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ควรมีการจัดอบรมความรู้ทางด้านวัฒนธรรมแก่ครูภาษาไทย โดยการจัดให้มีการประชุมสัมมนา หรืออภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งครูภาษาไทยอาจจัดทำขึ้นเอง โดยร่วมกับครูในสายวิชาอื่น หรือครูในกลุ่มวิทยาเขต ตามกำลังความสามารถ ครูภาษาไทยควรจัดป้ายนิเทศหรือนิทรรศการเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา และประเพณีต่างๆ เช่น วันเข้าพรรษา วันลอยกระทง เป็นต้น ครูภาษาไทยควรมีบทบาทในการจัดหาวารสารหรือหนังสือด้านศิลปวัฒนธรรมไทย เข้ามาไว้ในหมวดวิชาหรือในห้องสมุด พร้อมทั้งจัดทำโครงการและแนะนำหนังสือเหล่านั้น เพื่อชักชวนให้นักศึกษาได้สนใจอ่านและเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความสำนึกที่จะอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย และในขณะเดียวกันศูนย์วัฒนธรรม น่าจะมีบทบาทให้มากกว่าเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เช่น การจัดทำเอกสาร วารสาร เกี่ยวกับวัฒนธรรมและวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือจัดทำสไลด์ วิดีทัศน์ แลกเปลี่ยนเสียง และเปิดโอกาสให้นักศึกษาและครูภาษาไทยยืมมาใช้ในวิทยาเขตได้

ข้อวิจารณ์

จากการศึกษาบทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ทราบข้อเท็จจริง ซึ่งควรนำมาวิจารณ์ดังต่อไปนี้

1. ผลจากการวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพต่างๆ ไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าครูภาษาไทยส่วนใหญ่เป็นหญิงมากกว่าชาย มีอายุระหว่าง 40 – 49 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำงาน 16 – 20 ปี ทำการสอนวิชาภาษาไทย ระหว่าง 16 – 20 คาบ/สัปดาห์ นอกจากนั้นแล้วครูภาษาไทยยังต้องปฏิบัติหน้าที่อื่นๆอีก ผู้วิจัยมีความเห็นว่าจากภาระการทำงานของครูภาษาไทยดังกล่าว น่าจะมีผลทำให้บทบาทในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ของครูภาษาไทยในวิทยาเขตกลุ่มภาคกลางไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากปัญหาในเรื่องเวลา ครูภาษาไทยต้องใช้เวลาในการเตรียมการสอนและงานพิเศษอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย และยังพบว่าครูภาษาไทยส่วนใหญ่ไม่ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย จึงทำให้เกิดปัญหาตามมาคือ ครูภาษาไทยขาดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิธีการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมที่ดีพอ หน่วยงานที่จัดอบรมในปัจจุบันยังมีอยู่เป็นส่วนน้อย ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด หน่วยศึกษานิเทศแต่ละเขตการศึกษา จัดได้ว่ายังขาดแคลนองค์กรซึ่งรับผิดชอบในการจัดการอบรมโดยมีโครงการที่ต่อเนื่องและทั่วถึง นอกจากนั้นการที่ครูภาษาไทยมีเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้บทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร เพราะครูเพศชายดูเหมือนจะมีบทบาทและความคล่องตัวสูงกว่าครูเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับ มารศรี รัตนกันทา (2524) ซึ่งได้เคยทำ

การวิจัยและพบว่าบทบาทของครูในการพัฒนาชุมชน ครูเพศชายทำได้ดีกว่าและได้รับการยอมรับในด้านความสามารถมากกว่าครูเพศหญิง

2. ผลการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยทั้ง 3 ด้าน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ซึ่งแยกวิเคราะห์ดังนี้

2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูภาษาไทยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าคุณเองได้ปฏิบัติงานในบทบาทระดับนี้มาก ปานกลางและน้อย กิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การสอดแทรกความรู้ด้านวัฒนธรรมไทยให้แก่นักศึกษาอยู่เสมอในขณะที่สอนเนื้อหาวิชาภาษาไทย และส่งเสริมให้นักศึกษาเข้ารับการประกวดและการตอบปัญหาทางวัฒนธรรมไทย ตามที่หน่วยงานของรัฐบาลและเอกชนได้จัดขึ้น กิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การวางแผนการเรียนการสอนทางด้านเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย กิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้ครูและนักศึกษาฟังเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ตามแต่โอกาส

การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นสอดคล้องด้วยเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะการเรียนการสอนในเนื้อหาวิชาภาษาไทย เหมาะสำหรับสอดแทรกความรู้ด้านวัฒนธรรม โดยเฉพาะในด้านการใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมและวรรณคดีซึ่งมีเนื้อหาด้านวัฒนธรรมไทยอื่นๆ ประกอบอยู่ ครูสามารถให้ความรู้ด้านวัฒนธรรมไทยควบคู่ไประหว่างการเรียนการสอน เพราะในการถ่ายทอดวัฒนธรรมจำเป็นต้องใช้ภาษาและผู้ที่มีบทบาทโดยตรงก็คือครูภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ศรีสุตา จริยากุล (2526) ที่ว่าบทบาทที่สำคัญของครูภาษาไทยก็คือ บทบาทในการถ่ายทอดวัฒนธรรมการใช้ภาษาให้แก่นักเรียนและชุมชน และในด้านการส่งเสริมให้นักเรียนเข้ารับการประกวดและการตอบปัญหาทางวัฒนธรรมไทยตามที่หน่วยงานของรัฐบาล และเอกชนได้จัดขึ้น ครูภาษาไทยก็ได้ปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับมากเช่นกัน เพราะว่าวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่ทักษะควรส่งเสริมโดยฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงออกต่อหน้าชุมชน และในขณะเดียวกันโรงเรียนควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ให้โอกาสแก่นักศึกษาได้พัฒนาค่านิยมทางสังคมในทางที่ถูกที่ควร เช่น การจัดตั้งชุมนุมต่างๆ การเข้าร่วมกิจกรรมการตอบปัญหา การจัดนิทรรศการ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมลักษณ์ สูดหอม (2522) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “โปรแกรมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยในกรุงเทพฯ” ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย รวมทั้งมีผลต่อเนื่องไปถึงการสอดแทรกเนื้อหาวัฒนธรรมไทยลงในกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้วย ซึ่งจะทำให้การส่งเสริมวัฒนธรรมไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนในเรื่องการวางแผนการเรียนการสอนทางด้านเนื้อหาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้ครูและนักศึกษาฟังเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยตามแต่โอกาส

ครูภาษาไทยได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางและระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการที่ทางโรงเรียนขาดแคลนคู่มือ เอกสารและตำราต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติกรเรียนการสอนเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย และการที่ครูภาษาไทยต้องปฏิบัติหน้าที่ในการสอนทั้งงานประจำและงานพิเศษอื่น ๆ ที่ทางโรงเรียนมอบหมายให้ทำเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ครูภาษาไทยไม่มีเวลาจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้ครูและนักศึกษาฟัง และครูผู้สอนในสาขาวิชาอื่น ๆ มักคิดว่าการปฏิบัติงานใด ๆ ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยมักจะเป็นหน้าที่ของครูภาษาไทยแต่ฝ่ายเดียว ครูภาษาไทยไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากครูสาขาวิชาอื่นๆ เท่าที่ควร

2.2 การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ครูภาษาไทยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าตนเองได้ปฏิบัติงานในบทบาทนี้ทั้งในระดับมาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด กล่าวคือ กิจกรรมที่ครูภาษาไทยปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การร่วมมือและการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งของทางราชการและเอกชน โดยจัดให้มีการฟื้นฟูประเพณีต่างๆ ที่สำคัญของท้องถิ่น เช่น ประเพณีแห่เทียนพรรษา กิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดให้มีการร่วมกันพัฒนาและตกแต่งบริเวณโบราณสถานที่สำคัญของท้องถิ่น กิจกรรมที่ปฏิบัติน้อย ได้แก่ การจัดให้มีโครงการวัฒนธรรมสัญจร เพื่อเผยแพร่กิจกรรมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่วิทยาเขตตั้งอยู่ และกิจกรรมที่ปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ การเป็นผู้นำชาวบ้านในการติดต่อแหล่งจำหน่ายผลผลิตด้านหัตถกรรมพื้นบ้านเพื่อจัดการเออาร์ดเอเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยมีความเห็นสอดคล้องเป็นอย่างยิ่งว่า การฟื้นฟูประเพณีต่าง ๆ นั้นสมควรกระทำเป็นอย่างมาก เพราะในปัจจุบันประเพณีที่ดั้งเดิมของไทยหลายอย่างได้ถูกละเลยไป และไม่ได้นำมาปฏิบัติ หรือนำมาปฏิบัติแต่ก็ยังไม่ทั่วถึงทุกพื้นที่ ดังนั้นจึงสมควรที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ จะต้องร่วมมือกันเพื่อจัดให้มีการฟื้นฟูประเพณีต่างๆ ขึ้น เช่น ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง เป็นต้น และการฟื้นฟูประเพณีต่างๆ ผู้ที่มีบทบาทมากที่สุด คือ ผู้บริหารของแต่ละหน่วยงานนั่นเอง ผู้บริหารจะต้องร่วมมือกันเพื่อกำหนดแนวทางและเป้าหมายที่ชัดเจนของการจัดประเพณีต่างๆ ขึ้น โดยมีใช้เพื่อหวังผลประโยชน์ตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น กล่าวคือ ถ้าการปฏิบัติเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและตรงตามเป้าหมายที่แท้จริง การดำเนินงานในปีต่อ ๆ ไปก็จะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่ถ้าการจัดไม่ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของการฟื้นฟูประเพณีที่แท้จริง อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานในปีต่อไปด้วย ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกๆ ฝ่าย จะต้องทำความเข้าใจและชี้แจงให้ผู้ร่วมงานทุกคนมีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับการจัดงานประเพณีนั้นๆ ขึ้น เพื่อที่จะได้ปฏิบัติอย่างถูกต้อง

สำหรับเรื่องที่ครูภาษาไทยได้ปฏิบัติในระดับปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการติดต่อประสานงานกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดให้

มีการร่วมกันพัฒนาและตกแต่งบริเวณโบราณสถานของท้องถิ่น เช่น การพานักศึกษาไปทำความสะอาดบริเวณวัดหรือโบราณสถานที่สำคัญของท้องถิ่น ครูภาษาไทยได้ปฏิบัติงานในบทบาทนี้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจากครูภาษาไทย ส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเวลาในการติดต่อกับชุมชน เพราะตนเองต้องสอนมากอยู่แล้ว บางส่วนต้องเดินทางไปกลับระหว่างบ้านและโรงเรียนซึ่งอยู่ห่างไกลกันมาก และมีปัญหาการจราจรเข้ามาเกี่ยวข้อง ทั้งยังมีปัญหาเศรษฐกิจทำให้ครูภาษาไทยมีโอกาสร่วมกิจกรรมของชุมชนน้อยมาก และการที่ครูภาษาไทยส่วนใหญ่ไม่ใช่คนในท้องถิ่นนั้น ทำให้ครูภาษาไทยไม่อาจปรับตัวเข้ากับพื้นฐานประเพณีของท้องถิ่นและกลายเป็นปัญหาสำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนได้ ดังนั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่าครูภาษาไทยจะต้องปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น โดยจะต้องมีการสอน การสาธิต และบริการแนะนำให้ประชาชนหันมานิยมและสนับสนุนวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามเหมาะสมกับกาลเวลาและสถานภาพในปัจจุบันร่วมทำนุบำรุงแหล่งศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น และสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในเรื่องนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของ สุจริต เพียรชอบ (2635 : 7-12) ที่ว่าครูควรมีบทบาทในการให้การศึกษอบรมศีลธรรมจรรยาและถ่ายทอดวัฒนธรรมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น และในด้านการจัดให้มีโครงการวัฒนธรรมสัญจร เพื่อเผยแพร่กิจกรรมและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่และการเป็นผู้นำชาวบ้านในการติดต่อแหล่งจำหน่ายผลิตทางด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน เพื่อจัดการเออาร์เคเอเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง ครูภาษาไทยได้ปฏิบัติงานในบทบาทนี้ น้อย และน้อยที่สุดเนื่องจากระเบียบการนำนักศึกษาออกไปทัศนศึกษานอกสถานที่ที่มีระเบียบยุ่งยากเกินไป ซึ่งตรงกับผลวิจัยของ เจริญ ปิยารมณ (2523) ที่ว่าระเบียบการนำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่ที่มีความยุ่งยากเกินไป ทำให้ครูขาดความสนใจในการจัดกิจกรรมทางด้านนี้ และในส่วนของชุมชนโรงเรียนบางโรงเรียนก็อยู่กระจัดกระจาย โอกาสที่ชุมชนจะไปร่วมกิจกรรมของโรงเรียนหรือโรงเรียนจะไปขอความร่วมมือจากชุมชนจึงทำได้ลำบาก ดังนั้นการปฏิบัติงานของครูภาษาไทยในบทบาทนี้จึงทำได้ไม่มากนัก

2.3 การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ครูภาษาไทยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ตนเองได้ปฏิบัติงานในบทบาทนี้ทั้งในระดับมาก ปานกลางและน้อย กล่าวคือ กิจกรรมที่ครูภาษาไทยปฏิบัติอยู่ในระดับมากได้แก่ การให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมฝึกอบรมทางด้านวัฒนธรรมไทย กิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประเพณีความเชื่อดั้งเดิมของไทยเปรียบเทียบกับที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำรงรักษาแก่นหรือสาระของวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ตลอดไป และกิจกรรมที่ครูภาษาไทยปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยได้แก่ การรวบรวมโบราณสถานและวัสดุสำคัญทางวัฒนธรรมไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้นักศึกษาและผู้สนใจมีโอกาสได้ศึกษาค้นคว้า เช่น การจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น

จากผลการวิจัยดังกล่าว พบว่า ครูภาษาไทยส่วนใหญ่มีความสนใจเกี่ยวกับการเข้าฝึกอบรมทางด้านวัฒนธรรมไทยอยู่ในระดับมาก ซึ่งชี้ให้เห็นว่าครูภาษาไทยมีความพร้อมที่จะเข้ารับการอบรมและมีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เรื่องนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ วิไลวรรณ ทรัพย์เจริญ (2521) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาครูภาษาไทยและนักเรียนเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูภาษาไทย” ผลการวิจัยพบว่าสมรรถภาพที่จำเป็นมากที่สุดสำหรับครูภาษาไทยได้แก่ สมรรถภาพในการสอน การเตรียมการสอนและการเข้ารับการอบรม เพื่อนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาการเรียนการสอนและสามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีเข้าใจง่าย และทำให้การถ่ายทอดความรู้ด้านวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่น่าสนใจสำหรับนักศึกษาอาจจะมีผลให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี สำหรับบทบาทการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประเพณีความเชื่อดั้งเดิมของไทยเปรียบเทียบกับที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำรงรักษาแก่นหรือสาระของวัฒนธรรมไทย และการรวบรวมโบราณสถานและวัสดุสำคัญทางวัฒนธรรมไว้เป็นหมวดหมู่เพื่อให้นักเรียนและผู้สนใจได้มีโอกาสค้นคว้า เช่นการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น ครูภาษาไทยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าคุณเองได้ปฏิบัติในบทบาทนี้อยู่ในระดับปานกลาง และระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูภาษาไทยส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้เข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับความรู้ด้านวัฒนธรรมไทย และประกอบกับปัญหาในเรื่องของเวลาที่ครูต้องสอนมากและขาดแคลนคู่มือในการปฏิบัติงาน การขาดแคลนงบประมาณที่จะนำมาดำเนินการในเรื่องต่างๆทำให้บทบาทของครูภาษาไทยในการเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านวิชาการไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

3. เปรียบเทียบบทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย จำแนกตามประสบการณ์การสอนและระดับการศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 แสดงว่าครูภาษาไทยที่สำเร็จการศึกษาดั้งแต่ระดับปริญญาตรีลงมาและสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไปตลอดจนครูภาษาไทยมีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 15 ปี และมากกว่า 15 ปี ขึ้นไปนั้นมีบทบาทในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูภาษาไทยส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาเอกภาษาไทย จึงทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ใกล้เคียงกัน การปฏิบัติงานจึงไม่แตกต่างกัน ส่วนในเรื่องประสบการณ์นั้น เราอาจจะพิจารณาได้จากการศึกษาที่วัฒนธรรมไทยมีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับชีวิตของคนในสังคม ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย วัฒนธรรมบางส่วนได้เปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของคนไทยจึงทำให้เนื้อหาสาระทางวัฒนธรรมสะสมอยู่ในจิตใจของบุคคลได้เป็นอย่างดี ประกอบกับในแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2545 คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 25) เน้นถึงการศึกษาด้านวัฒนธรรมไทย ไว้ในหมวดที่ 4 ข้อ 12 ว่า “จัดเนื้อหาสาระและกระบวนการในการสอน โดยเน้นการฝึกปฏิบัติหรือจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรมมีเจตคติและ

พฤติกรรมที่เหมาะสมทั้งทางสังคม วัฒนธรรม การเมือง และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ” และในหมวดเดียวกันข้อ 26 ได้เน้นถึงการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยไว้สอดคล้องกันดังนี้ คือ “ พัฒนาระบบการฝึกหัดครูการอบรมและการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเน้นให้มีการฝึกปฏิบัติและการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม ความสามารถในการสอน และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การประยุกต์และใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาตลอดจนการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาของชุมชน การฟื้นฟู อนุรักษ์และเสริมสร้างสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมของท้องถิ่นและประเทศ ” และในการนี้กระทรวงศึกษาธิการซึ่งรับผิดชอบในด้านการจัดการศึกษาแก่เยาวชนโดยตรงก็ได้ตอบสนองต่อนโยบายการศึกษาของชาติ โดยบรรจุเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมไทย ไว้ในหลักสูตรการศึกษาทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โดยเน้นให้ครูได้ถ่ายทอดเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงามแก่นักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้ เห็นความสำคัญของวัฒนธรรมไทยและร่วมมือกันอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่เป็นมรดกของประเทศไทยต่อไป และ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช (2525 : 1-2) ยังได้กล่าวถึงหน้าที่และบทบาทของครูภาษาไทยว่า นอกจากจะทำหน้าที่เกี่ยวกับการสอนแล้วครูภาษาไทยยังมีบทบาทเกี่ยวกับการถ่ายทอดวัฒนธรรมให้แก่เยาวชนอีกด้วย

จากที่ได้ประมวลไว้แล้วข้างต้นย่อมแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ประสบการณ์การสอนและระดับการศึกษาของครูภาษาไทย ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยแต่อย่างใด

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย

ในด้านปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยที่ครูภาษาไทยพบ คือ ครูภาษาไทยที่มีภาระในการสอนมาก และยังคงปฏิบัติหน้าที่พิเศษอื่นๆ ที่ทางโรงเรียนมอบหมายให้ทำ จึงทำให้ไม่มีเวลาที่จะเข้าไปร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น ในเรื่องนี้ได้สอดคล้องกับงานวิจัย ของสุเทพ พงษ์ใหม่ (2529) ซึ่งพบว่าสิ่งที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาชุมชน คือ ครูหาเวลาและโอกาสในการปฏิบัติงานได้ยากเพราะครومیชั่วโมงสอนมาก ดังนั้นเราจึงพบว่าครูภาษาไทยส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้ร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น เพราะครูภาษาไทยต้องแบ่งเวลาที่เหลือจากการสอนมารับภาระต่างๆ ในครอบครัว และส่วนหนึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญ คือ การที่ครูภาษาไทยไม่ใช้บุคลากรในท้องถิ่นนั้น และต้องเดินทางไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียนทำให้บทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในด้านต่างๆ ลดลง

ปัญหาประการหนึ่งที่ควรเร่งแก้ไขก็คือ ครูภาษาไทยส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสได้รับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ตลอดจนการขาดแคลนงบประมาณ คู่มือเอกสารสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย จึงทำให้ครูภาษาไทยที่ปฏิบัติงานทางด้านนี้ขาดความรู้ความเข้าใจที่แท้จริง อันส่งผลให้การปฏิบัติงานต่างๆ เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

ในแนวทางการแก้ปัญหา นั้น ครูภาษาไทยให้ข้อเสนอแนะว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด หน่วยงานนิเทศเขตการศึกษาของแต่ละเขตการศึกษา กลุ่มวิชาเขต ควรจะได้มีการร่วมมือกันเพื่อจัดการประชุม อบรมสัมมนา ตลอดจนการจัดบริการสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น เอกสารคู่มือ อุปกรณ์การเรียนการสอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมไทยให้ครูภาษาไทยอย่างทั่วถึง เพื่อให้ครูภาษาไทยเหล่านั้นได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง อันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานทางด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสถานภาพทั่วไปและบทบาทที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของครูภาษาไทย ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความรู้ทางวิชาการให้แก่นักศึกษาและชุมชน
2. เปรียบเทียบบทบาทของครูภาษาไทยในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง ที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย จำแนกตามประสบการณ์การสอน ระดับการศึกษา
3. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของครูภาษาไทย ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสอนวิชาภาษาไทยที่มีบทบาทในการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในระดับปวส. และ ปริญญาตรี จำนวน 160 คน จากวิทยาเขตต่างๆในกลุ่มภาคกลาง สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ปีการศึกษา 2545 ทั้งหมด 18 วิทยาเขต
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
  - 2.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของคำถามที่ใช้เป็นแบบตรวจคำตอบ และแบบเติมข้อความลงในช่องว่าง จำนวน 10 ข้อ
  - 2.2 บทบาทในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย 3 ด้าน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยใช้เกณฑ์ของ Likert แบบ 5 ระดับ จำนวน 42 ข้อ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 20 ข้อ การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน จำนวน 10 ข้อ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางการ จำนวน 12 ข้อ

2.3 แนวทางแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ลักษณะของคำถามที่ใช้เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open – ended)

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^x (Statistical Package for the Social Science, version X) จำนวนวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทย ที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย 3 ด้าน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนและการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ จำแนกตามประสบการณ์การสอน และระดับการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

บทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง จำแนกตามตัวแปร ประสบการณ์การสอนและระดับการศึกษาไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

การศึกษารolesของครูภาษาไทย ที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง สรุปผลได้ดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากผลการวิจัยพบว่า ครูภาษาไทยส่วนใหญ่เป็นหญิงมากกว่าชาย มีอายุ 40 – 49 ปี มีวุฒิปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทย มีประสบการณ์ในการทำงาน 16 – 20 ปี ทำการสอนวิชาภาษาไทย 16 – 20 คาบ/สัปดาห์ ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาประจำชุมนุมที่จัดตั้งขึ้น และไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย

2. ความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับบทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย

2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูภาษาไทยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าคุณเองได้ปฏิบัติงานในบทบาทนี้ในระดับมาก ปานกลางและน้อย กิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การสอดแทรกความรู้ด้านวัฒนธรรมไทยให้นักศึกษาอยู่เสมอขณะที่สอนเนื้อหาวิชาภาษาไทย และส่งเสริมให้นักศึกษาเข้ารับการประกวดและการตอบปัญหาทางวัฒนธรรมไทยตามที่หน่วยงานของรัฐบาลและเอกชนได้จัดขึ้น กิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การวาง

แผนการเรียนการสอนทางด้านเนื้อหาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย กิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้ครูและนักศึกษาฟังเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยตามแต่โอกาส

2.2 การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ครูภาษาไทยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าตนเองได้ปฏิบัติงานในบทบาทนี้ทั้งในระดับมาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด กล่าวคือกิจกรรมที่ครูภาษาไทยปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งของทางราชการและเอกชน โดยจัดให้มีการฟื้นฟูประเพณีต่างๆ ที่สำคัญของท้องถิ่น เช่น ประเพณีแห่เทียนพรรษา กิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดให้มีการร่วมกันพัฒนาและตกแต่งบริเวณโบราณสถานที่สำคัญของท้องถิ่น กิจกรรมที่ปฏิบัติในน้อย ได้แก่ การจัดให้มีโครงการวัฒนธรรมสัญจรเพื่อเผยแพร่กิจกรรมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่และกิจกรรมที่ปฏิบัติในน้อยที่สุด ได้แก่ การเป็นผู้นำชาวบ้านในการติดต่อแหล่งจำหน่ายผลผลิตด้านหัตถกรรมพื้นบ้านเพื่อจัดการเออาร์ดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง

2.3 การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ครูภาษาไทยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าตนเองได้ปฏิบัติงานในบทบาทนี้ทั้งในระดับมาก ปานกลางและน้อย กล่าวคือกิจกรรมที่ครูภาษาไทยปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมการฝึกอบรมทางด้านวัฒนธรรมไทย กิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การศึกษาเกี่ยวกับประเพณีความเชื่อดั้งเดิมของไทยเปรียบเทียบกับที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำรงรักษาแก่นหรือสาระของวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ต่อไป และกิจกรรมที่ครูภาษาไทยปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การรวบรวมโบราณสถานและวัสดุสำคัญทางวัฒนธรรมไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้นักศึกษาและผู้สนใจมีโอกาสได้ศึกษาค้นคว้า เช่น การจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น

3. เปรียบเทียบบทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย จำแนกตามประสบการณ์การสอนและระดับการศึกษา พบว่า ครูภาษาไทยที่มีประสบการณ์การสอนและระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีบทบาทในการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย มีดังนี้

4.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูภาษาไทยมีความคิดเห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรเอื้ออำนวยให้มีการจัดกิจกรรมด้านอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย แต่เนื่องจากหลักสูตรภาษาไทยมีเนื้อหาหนัก แต่เวลาเรียนมีน้อยจึงจำเป็นต้องเร่งสอนเพื่อให้ทันเวลาและตรงตามเนื้อหา ทำให้เวลาในการจัดกิจกรรมด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมไทยน้อยลง

นักศึกษาขาดความสนใจ เนื่องจากเห็นว่าเป็นเรื่องล้าสมัย วิทยาเขตขาดแคลนเอกสาร ตำรา โสตทัศนอุปกรณ์ ตลอดจนคู่มือเกี่ยวกับความรู้ด้านวัฒนธรรมไทย นอกจากนี้ผู้บริหารไม่เห็นความจำเป็นและความสำคัญในด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ครูภาษาไทยขาดโอกาสเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร

4.2 การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ครูภาษาไทยมีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจุบันนี้ ครูไม่มีการจัดตั้งกลุ่มหรือสมาคม ไม่มีผู้นำหรือแกนนำในการดำเนินงานด้านนี้ เนื่องจากในภาวะปัจจุบันเศรษฐกิจรัดตัว ครูภาษาไทยต้องรับภาระทางครอบครัว และครูภาษาไทยส่วนใหญ่ไม่ใช่คนในท้องถิ่น ต้องเดินทางไปกลับระหว่างบ้านกับวิทยาเขต ทำให้ไม่สะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน และชุมชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมของวิทยาเขต ขาดการติดต่อสื่อสารหรือประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับทราบในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย

4.3 การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ครูภาษาไทยมีความคิดเห็นว่าเป็นอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการคือ ครูมีเวลาน้อย เพราะต้องปฏิบัติหน้าที่ประจำและหน้าที่พิเศษที่ทางโรงเรียนมอบหมายให้ทำ ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญและไม่ได้รับการสนับสนุนในการเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านนี้ ครูไม่มีโอกาสได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการระหว่างครูในหมวดวิชาต่างๆ ในวิทยาเขตหรือระหว่างกลุ่มวิทยาเขต ซึ่งทำให้เป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านวิชาการเป็นอย่างมาก

ครูภาษาไทยได้เสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยไว้ดังต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรควรเน้นเนื้อหาการส่งเสริมวัฒนธรรมไทยให้มากขึ้น ปรับปรุงเวลาเรียนและเนื้อหาวิชาที่เหมาะสม ผู้บริหารจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมไทย สนับสนุนครูภาษาไทยในการจัดกิจกรรม เพิ่มงบประมาณในการจัดทำอุปกรณ์ประกอบการสอน เช่น ภาพ วัสดุหรือเครื่องมือเครื่องใช้ นิทานพื้นบ้าน เพลงพื้นบ้าน ซึ่งจะทำให้การถ่ายทอดความรู้ทางด้านวัฒนธรรมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน รัฐควรเน้นให้หน่วยงานเข้าร่วมมือในการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีแผนงานเผยแพร่ความรู้แก่ชุมชนที่แน่นอน และครูภาษาไทยควรจัดตั้งกลุ่มหรือสมาคมในการเผยแพร่ความรู้ด้านวัฒนธรรมโดยจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมขึ้นในท้องถิ่นที่มีความพร้อม ครูภาษาไทยควรเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนตามความเหมาะสม และควรทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

และประชาชนในชุมชน รู้จักนำวัฒนธรรมเก่าๆ มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมในปัจจุบัน เพราะครูเป็นผู้นำชุมชน และเป็นผู้ที่มีความรู้ จึงเป็นที่ยอมรับของประชาชนในชุมชนซึ่งส่วนมากมีการศึกษาน้อย หากครูภาษาไทยมีความตั้งใจจริงย่อมจะสามารถแนะนำและให้ความรู้ด้านวัฒนธรรมไทยแก่ประชาชนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

3. การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ควรมีการจัดอบรมความรู้ทางด้านวัฒนธรรมแก่ครูภาษาไทย โดยจัดให้มีการประชุมสัมมนา หรืออภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งครูภาษาไทยอาจจัดทำขึ้นเอง โดยร่วมกับครูในสายวิชาอื่นหรือครูในกลุ่มวิชาเขตตามกำลังความสามารถ ครูภาษาไทยควรจัดป้ายนิเทศหรือนิทรรศการเนื่องในวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีต่างๆ เช่น วันเข้าพรรษา วันลอยกระทง เป็นต้น ครูภาษาไทยควรมีบทบาทในการจัดหาวารสารหรือหนังสือด้านศิลปวัฒนธรรมไทยมาไว้ในหมวดวิชาหรือไว้ในห้องสมุด พร้อมทั้งจัดทำโครงการแนะนำหนังสือเหล่านั้น เพื่อชักชวนให้นักศึกษาได้สนใจอ่านและเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความสำนึกที่จะอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย และในขณะที่เดียวกันศูนย์วัฒนธรรมน่าจะมียุทธศาสตร์ให้มากกว่าเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เช่น การจัดทำเอกสาร วารสารเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือจัดทำสไลด์ วิดีทัศน์ แดบแบนทีกเสียง เกี่ยวกับความรู้ทางด้านวัฒนธรรมและเปิดโอกาสให้วิทยาเขตและครูภาษาไทยเยี่ยมมาใช้ในวิทยาเขตของตนเองได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง บทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้ คือ

1. ครูภาษาไทยส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย จึงควรจัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ในขณะเดียวกันวิทยาเขตควรจัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยให้มากขึ้น โดยจัดในรูปของกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมและมีการปฏิบัติอย่างทั่วถึง

2. ความคิดเห็นของครูภาษาไทย เกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย 3 ด้าน คือ

2.1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการสอดแทรกความรู้ด้านวัฒนธรรมให้แก่ักศึกษาอยู่เสมอในขณะที่สอนเนื้อหาวิชาภาษาไทย และส่งเสริมให้นักศึกษาเข้ารับการประกวดและการตอบปัญหาในระดับมาก การวางแผนการเรียน

การสอนทางด้านเนื้อหาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยในระดับปานกลาง และการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้มากขึ้นและจัดทำอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ มีการติดต่อประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับทุก ๆ ฝ่ายเพื่อขอความร่วมมือในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอนเรื่องวัฒนธรรมไทย เช่น การประสานงานกับบรรณารักษ์ห้องสมุดเพื่อให้รับหนังสือหรือเอกสารตลอดจนแผ่นภาพเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ฯลฯ ตลอดจนการรวบรวมความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยจากหนังสือพิมพ์รายวันหรือสื่อสารมวลชนต่าง ๆ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเรื่องวัฒนธรรมไทยเป็นอย่างมาก นอกจากนั้นควรมีการร่วมประชุมปรึกษาหารือกันในระหว่างครูผู้สอนในหมวดวิชาเดียวกันและหมวดวิชาอื่นๆ ในการพิจารณาจัดหาวิทยากรผู้ที่มีความรู้ความสามารถจากภายนอกหรือในท้องถิ่นที่วิทยาเขตตั้งอยู่ เพื่อมาบรรยายให้ความรู้แก่ครูอาจารย์และนักศึกษา สิ่งเหล่านี้จะช่วยทำให้การอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ครูภาษาไทยได้ปฏิบัติเกี่ยวกับการฟื้นฟูประเพณีต่าง ๆ ในระดับมาก การจัดให้มีการร่วมกันพัฒนาและตกแต่งบริเวณโบราณสถานของท้องถิ่นในระดับปานกลาง การจัดให้มีโครงการวัฒนธรรมสัญจรเพื่อเผยแพร่กิจกรรมของท้องถิ่นในระดับน้อย และการเป็นผู้นำชาวบ้านในการติดต่อแหล่งจำหน่ายผลผลิตด้านหัตถกรรมพื้นบ้านเพื่อจัดการเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลางในระดับน้อยที่สุด ในเรื่องนี้ควรจัดให้มีการร่วมมือกันพัฒนาตกแต่งโบราณสถาน เช่น การนำนักศึกษาไปทำความสะอาดบริเวณวัดใกล้ ๆ กับที่โรงเรียนตั้งอยู่โดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับกิจกรรมของวิทยาเขตที่มีอยู่แล้ว เช่น วิทยาเขตจัดให้มีพิธีถวายพระพร เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาเป็นประจำทุกปี และควรจัดกิจกรรมให้ต่อเนื่องคือ หลังจากที่วิทยาเขตได้ประกอบพิธีถวายพระพรเสร็จแล้ว ควรจัดให้วิทยาเขตได้บำเพ็ญประโยชน์โดยการพัฒนาทำความสะอาดบริเวณชุมชนหรือวัดที่ใกล้ ๆ กับวิทยาเขต ซึ่งนอกจากนักศึกษาได้ทำคุณประโยชน์ให้กับสังคมแล้ว ยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนกับวิทยาเขตอีกด้วย อนึ่งเพื่อให้การอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยประสบผลสำเร็จ ครูในฐานะเป็นผู้นำชุมชนควรจัดให้มีการทัศนศึกษานอกสถานที่ เช่น การพานักศึกษาไปชมกิจการการทำเครื่องปั้นดินเผาที่ตำบลเกาะเกร็ด ซึ่งเป็นแหล่งที่มีการทำเครื่องปั้นดินเผาที่มีชื่อเสียงมาก เพื่อให้เยาวชนเหล่านั้นได้รับประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับวัฒนธรรมของท้องถิ่น ทั้งยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน และมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน ซึ่งจะทำให้นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้วัฒนธรรม และเกิดความสำนึกที่จะอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมอันดีงามต่อไปในภายหน้า และจากผลการวิจัย พบว่า การเป็นผู้นำชาวบ้านในการติดต่อแหล่งจำหน่าย ผู้เรียนรู้จักเปรียบเทียบกับสิ่งที่มีมาในอดีตและอภิปรายเปรียบเทียบกับในปัจจุบัน พิจารณาถึงข้อดีข้อเสียเพื่อนำ

มาปรับใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป และนอกจากนี้ควรส่งเสริมให้ครูภาษาไทยและนักศึกษาได้รวบรวม ประเพณี นิทานพื้นบ้าน เพลงพื้นบ้าน และปุชนียบสถานที่สำคัญในชุมชนที่มีค่าไว้ให้นักศึกษาและ ผู้สนใจ ได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้า และผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูภาษาไทยได้ร่วมมือกับผู้นำชาว บ้าน จัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมขึ้นในท้องถิ่นในชุมชนที่วิทยาเขตตั้งอยู่ เพื่อใช้เป็นสถานที่รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ทางด้านวัฒนธรรมให้ผู้สนใจเข้ามาศึกษาค้นคว้าได้

2.3 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านวิชาการ ครูภาษาไทยมีความสนใจที่จะเข้าร่วมอบรมสัมมนาทางด้านวัฒนธรรมไทยในระดับมาก การศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับความเชื่อดั้งเดิมของไทยเปรียบเทียบกับที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในระดับปานกลาง การรวบรวมโบราณสถานและวัสดุสำคัญทางศาสนาไว้ให้นักศึกษาและผู้สนใจได้ศึกษาค้นคว้าในระดับน้อย ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้ครูภาษาไทยได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ตามที่หน่วยงานของทางราชการและเอกชนได้จัดขึ้น เช่น มหาวิทยาลัย สถาบันราชภัฏ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีการสัมมนาเกี่ยวกับความรู้ทางด้านวัฒนธรรมไทย เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของวัฒนธรรมไทยอย่างแท้จริง และนำความรู้ที่ได้มาเผยแพร่ให้แก่นักศึกษาและชุมชน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมไทยดียิ่งขึ้น เช่น การจัดสารคดีและประกวดเกี่ยวกับการแต่งกาย มารยาท การละเล่นพื้นบ้าน เพลงพื้นบ้าน การเล่นนิทานพื้นบ้าน ขึ้นในสถานศึกษาและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง ในโอกาสอันเหมาะสม ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสศึกษางานวิชาการในด้านการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับความเชื่อดั้งเดิมของไทยมาเปรียบเทียบกับที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อนำความรู้มาถ่ายทอดให้นักศึกษาให้มากที่สุด เพื่อให้นักศึกษาสามารถวิเคราะห์และอภิปรายถึงข้อดีข้อเสียและข้อบกพร่องของการเชื่อถือตามความเชื่อดั้งเดิมของไทยมาเปรียบเทียบกับวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน เพื่อให้นักศึกษาได้รู้จักคัดเลือกวัฒนธรรมที่ดีมีคุณค่ามาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม เพราะวัฒนธรรมเป็นเรื่องวิถีชีวิตของมนุษย์ทั้งสิ้นเพียงแต่คนละสมัยกันเท่านั้น ดังนั้นการสอดแทรกวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนสามารถทำได้ด้วยการให้

3. เปรียบเทียบบทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย จำแนกตามประสบการณ์การสอนและระดับการศึกษา พบว่า ครูภาษาไทยที่มีประสบการณ์การสอนและระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีบทบาทในการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นการคัดเลือกบุคลากรภายในวิทยาเขต เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย จึงไม่ต้องคำนึงถึงประสบการณ์การสอนและระดับการศึกษาแต่อย่างใด แต่มีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึง คือ ครูภาษาไทยที่ได้รับการ

คัดเลือกให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ต้องมีความสนใจในเรื่องของวัฒนธรรมไทยอย่างแท้จริง ตลอดจนคิดตามความเคลื่อนไหวทางวัฒนธรรมไทยอย่างต่อเนื่อง และควรประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างแก่บุคคลทั่วไป เช่น การประหยัด การนิยมไทย การมีสัมมาคารวะ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาและประชาชนทั่วไปเห็นแบบอย่างที่ดีงามของครู เกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาในตัวครู หากโรงเรียนมีเรื่องต่าง ๆ ที่ต้องการความร่วมมือจากชุมชนก็จะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ผลผลิตด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน ครูภาษาไทยได้ปฏิบัติในบทบาทนี้เป็นอย่างดี จึงควรได้มีการร่วมมือกับผู้นำชาวบ้านด้วยการให้ความรู้ในเรื่องการติดต่อตลาดจำหน่ายเพื่อระบายสินค้า เพราะถ้าผลิตได้มากแต่ไม่มีตลาดจำหน่ายก็ไม่สามารถส่งเสริมศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านให้สำเร็จได้ ดังนั้นความรู้เรื่องตลาดจำหน่าย จึงมีความสำคัญต่อการให้ความรู้แก่ชุมชนเป็นอย่างมาก ทั้งยังจัดปัญหาการเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลางได้อีกด้วย ซึ่งจะช่วยให้บทบาทของการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ทางด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาไว้เพื่อเป็นประโยชน์ สำหรับครูภาษาไทย ผู้บริหารวิทยาเขต และผู้ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา โดยให้เน้นเนื้อหาและกิจกรรมการส่งเสริมวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่นให้มากขึ้น
2. ผู้บริหารโรงเรียนควรตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมไทย โดยสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนในด้านนี้ ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าและเข้ารับการอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่นักศึกษาและชุมชน
3. รัฐควรส่งเสริมงานด้านอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยอย่างจริงจัง โดยมีนโยบายที่ต่อเนื่องและรัดกุม ผู้บริหารและคณะครูที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมมือกัน จัดหางบประมาณจากภายนอกมาสนับสนุน โดยการขอรับบริจาคจากหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน และควรสนับสนุนให้ครูและนักศึกษาได้ร่วมมือกันจัดทำวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย โดยการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นมาจัดทำให้มากที่สุด เท่าที่จะทำได้
4. ควรเพิ่มสวัสดิการด้านต่าง ๆ และจัดหาเอกสาร ตำรา โสตทัศนอุปกรณ์ และคู่มือทางด้านวัฒนธรรมไทย ให้แก่ครูอย่างเพียงพอ เพื่อครูจะได้ศึกษาค้นคว้าและเสริมสร้างงานด้านอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยอย่างจริงจัง

5. เนื่องจากในปัจจุบันวัฒนธรรมของชาติตะวันตกได้เข้ามามีอิทธิพลอย่างมากในสังคมไทย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของควรวาทวิธีปลูกฝังเยาวชนให้มีความรักและศรัทธาในวัฒนธรรมอันดีงามของไทย รู้จักประยุกต์และเลือกสรรวัฒนธรรมที่เหมาะสมของชาติอื่นเข้ามาใช้ โดยไม่ละทิ้งเอกลักษณ์และวัฒนธรรมดั้งเดิมของไทย

6. วิทยาเขตควรพัฒนาบทบาทของตนเอง ด้วยการเป็นแหล่งบริการให้กับชุมชน เช่น การเป็นศูนย์กิจกรรมของท้องถิ่นและเชิญชวนให้ประชาชนเข้ามาร่วมกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ที่วิทยาเขตจัดขึ้น เช่น การจัดประเพณีลอยกระทง ประเพณีแห่เทียนพรรษา ประเพณีทำบุญตักบาตรเนื่องในโอกาสขึ้นปีใหม่ เป็นต้น

7. ผู้ปกครองและครุควรให้การอบรมดูแล และแนะนำสั่งสอนเยาวชนอย่างใกล้ชิด รู้จักนำรูปแบบใหม่ ๆ ที่เยาวชนนิยมชมชอบมาใช้ในการสอดแทรกค่านิยมที่ดี เช่น การนำตัวออกจากภาพยนตร์หรือละครทางโทรทัศน์มาเป็นแบบอย่างแก่เยาวชน ในด้านความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์ ความมีน้ำใจ การเสียสละและการรู้จักช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ เป็นต้น

8. สื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ ภาพยนตร์ วิทยุและหนังสือพิมพ์ ควรมีบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมและสร้างค่านิยมที่ดีให้เกิดขึ้นแก่คนในสังคม โดยมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความรู้และเสนอผลงานที่ให้แนวคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เยาวชนได้แนวทางที่เป็นแบบอย่าง

9. ครูภาษาไทยควรรู้จักสอดแทรกเนื้อหาด้านวัฒนธรรม และปรับปรุงวิธีการสอนให้สนุกสนานน่าศึกษา อันจะเป็นการชักนำให้นักศึกษาหันมาสนใจ และไม่เห็นว่าวัฒนธรรมไทย เป็นเรื่องของความล้าสมัยหรือน่าเบื่อหน่ายอีกต่อไป

10. ครูภาษาไทยควรเสริมสร้างศรัทธาและความหวงแหนในวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่นักศึกษา เช่น การให้นักศึกษาออกไปศึกษาและรวบรวมนิทานพื้นบ้าน เพลงพื้นบ้าน การละเล่นพื้นบ้าน และเข้าร่วมกิจกรรมงานประเพณีที่จัดขึ้นในท้องถิ่น เป็นต้น

11. วิทยาเขตควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการประสานงานและประชาสัมพันธ์ระหว่างวิทยาเขตกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

12. ครูภาษาไทยจะต้องตระหนักถึงหน้าที่ของครูในการให้ความรู้และร่วมพัฒนาชุมชน โดยมีความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนในท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษากับครูระดับอุดมศึกษาที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย

2. ควรศึกษาวิจัยบทบาทของครูในสาขาวิชาอื่น ๆ หรือในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในจังหวัดอื่นหรือในเขตการศึกษาอื่น ๆ ต่อไป

3. ควรศึกษาวิจัยบทบาทในการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ของบุคคลอาชีพอื่น ๆ เช่น ข้าราชการ พ่อค้า หรือผู้นำชุมชน ตลอดจนสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ เช่น วิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โทรทัศน์ ภาพยนตร์และหนังสือพิมพ์

เอกสารอ้างอิง

- กมล รอดคล้าย. 2526. ความคิดเห็นของครุภาษาไทยเกี่ยวกับบทบาทของครุภาษาไทยในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2535. แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต.
- _____. 2525. แผนนโยบายวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. ม.ป.ป. “พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พุทธศักราช 2485”. วารสารวัฒนธรรมไทยฉบับพิเศษ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. 2525. การศึกษากับการสืบทอดและเสริมสร้างวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- เจริญ ปิยารมณ. 2523. ความสำคัญการใช้แหล่งความรู้ในชุมชนประกอบการสอนภูมิศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดจันทบุรี. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทวี ทองสว่าง. 2523. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : วิทยอักษรการพิมพ์.
- ธวัชชัย สันติสุข. 2530. การอนุรักษ์ธรรมชาติในประเทศไทยในแง่ของการพัฒนาสังคมและธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร : อมรการพิมพ์.
- เฉลียว บุรีภักดี. 2526. “ปัญหาของวัฒนธรรมไทยปัจจุบัน”. วารสารวัฒนธรรมไทย, 5 (สิงหาคม 2526) : 59-73.

- นิงพจน์ ศรีวรรณ. 2527. ความต้องการและอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริม
ศิลปวัฒนธรรมของนักศึกษากลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก. กรุงเทพมหานคร :
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บำรุง สุพรรณ. 2525. บทบาทและผลการปฏิบัติงานของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรม
ในการเผยแพร่ฟื้นฟูพัฒนาความคิดจิตใจและส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นต่อประชาชน
ในชนบท, รายงานการวิจัยสำนักงานคณะกรรมการการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- บุญเรือง ขจรศิลป์. 2533. วิธีวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร :
พิสิทเซ็นเตอร์การพิมพ์.
- ปภาณี ฐิติวัฒนา. 2523. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. 2518. ภาษากับวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- เปลก สนธิรักษ์. ม.ป.ป. ระเบียบ สังคม ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ผจงจิตร อธิคมนันท์. 2525. การเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร :
กราฟฟิคอาร์ต.
- ผ่องพันธุ์ มณีรัตน์, ฉวีวรรณ ประจวบเหมาะ และ ปาริชาติ สุขุม. 2535. ปริทัศน์วัฒนธรรม
ผ้าไทยและจักสานงานศิลป์ไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรรณี ช. เจนจิต. 2528. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พนัส หันนาภินทร์. 2521. การศึกษาของไทย. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.

- พยนต์ เอี่ยมสำอางค์. 2527. ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัสสร ลิมานนท์, เพ็ญพร ชีระสวัสดิ์, มาลินี วงษ์สิทธิ์ และ สุนันทา สุวรรณโณคม, 2523. ประชากรกับสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- มารศรี รัตนกันทา. 2524. ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวลักษณ์ ไชยประสิทธิ์. 2530. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิจิต ลือพีช. 2531. การศึกษายบทบาทของครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดปราจีนบุรี ที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิไลวรรณ ทรัพย์เจริญ. 2521. ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูภาษาไทย และนักเรียนเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีศักดิ์ วัลลิโกดม. 2529. “มรดกทางวัฒนธรรมกับสภาพแวดล้อม”. วารสารเมืองโบราณ. 2 (เมษายน 2529) : 8-11.
- สมลักษณ์ สูดหอม. 2522. โปรแกรมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุเทพ พงษ์ใหม่, 2529. ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานตามโครงการโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาชนบท (มพช.) กลุ่มที่ 2 รุ่นที่ 1 เขตการศึกษา 9 กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สิริวรรณ ศรีพหล. 2535. เอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนศึกษาหน่วยที่ 5. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุจริต เพ็ชรชอบ. 2536. “บทบาทครูในสังคม”. วารสารกองทุนสงเคราะห์การศึกษาเอกชน. 49 (ตุลาคม 2536) : 7-12.
- สุพัตรา สุภาพ. 2527. สังคมวิทยา. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุมิตร คุณากร. 2518. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์.
- เสาวนีย์ จิตต์หมวด. 2526. “วัฒนธรรม”. เอกสารของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (อัดสำเนา)
- อนุমানราชชน, พระยา. 2524. วัฒนธรรมเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บรรณาคาร.
- _____. 2531. วัฒนธรรมและประเพณีต่างๆ ของไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คลังวิทยา.
- อานนท์ อากาศิรมย์. 2519. สังคม วัฒนธรรม และประเพณีไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แพร่วิทยา.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. 2534. วิเคราะห์เอกลักษณ์ไทยในกระแสความเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อมรินทร์พรินติ้งปร๊อป.

Bosley, H. and W.S. Field. 1975. Webster's New Collegiate Dictionary. Massachusetts :
C & C Meriam Company.

Broom, L. and P. Selznich. 1973. Sociology. New York : Harper & Row.

Sethna, R.J. 1965. "A Cross-National Comparison of Certain Yalues among Graduate Students
from the United States, Pakistan, India and Thailand." Dissertation Abstracts
International. 10 (April 1965) : 2751-A.

ภาคผนวก

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาเขตพัฒนวิชาการพระนคร สำนักงานผู้อำนวยการ โทร. 02-281-0093

ที่ ศธ 1004.21/ 0414 วันที่ 9 มกราคม 2546

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

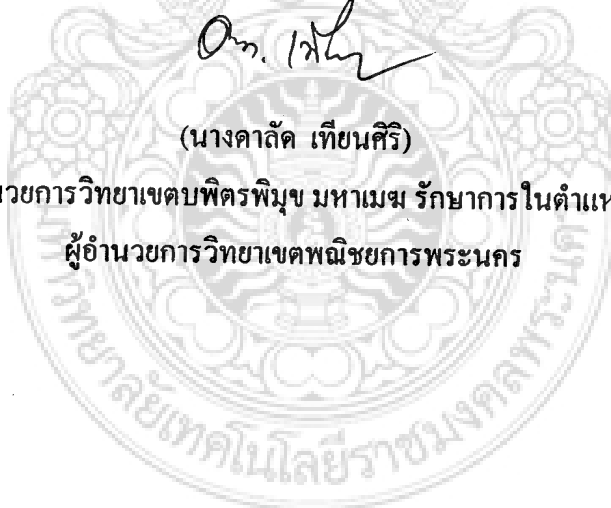
ด้วยนางคณิงพร สรรพา อาจารย์แผนกวิชาภาษาไทย วิทยาเขตพัฒนวิชาการพระนคร มีความประสงค์จะทำวิจัยเรื่อง “การศึกษาบทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง”

ดังนั้น เพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับตรงตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย และการใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ได้กำหนดให้อาจารย์แผนกวิชาภาษาไทย ในสถาบันฯ ของท่านเป็นกลุ่มเป้าหมาย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(นางคาลัด เทียนศิริ)

ผู้อำนวยการวิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการวิทยาเขตพัฒนวิชาการพระนคร

แบบสอบถามการศึกษายภาพของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และ
ส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ
  - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานอนุรักษ์ และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของครูภาษาไทย 3 ด้าน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ
  - ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของครูภาษาไทย
2. การตอบแบบสอบถาม
  - 2.1 โปรดอ่านคำชี้แจงในแต่ละตอนให้เข้าใจก่อนลงมือทำแบบสอบถาม
  - 2.2 ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงทุกข้อ เพราะแบบสอบถามฉบับนี้จะไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด
  - 2.3 ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามที่กำหนดไว้จะเป็นพระคุณยิ่ง

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายถูกลงใน ( ) หน้าข้อความที่เกี่ยวกับตัวท่านและเติมค่าลงในช่องว่างที่เว้นไว้

1. เพศ

- ( ) 1. ชาย
( ) 2. หญิง

2. อายุปัจจุบัน

- ( ) 1. 20–29 ปี
( ) 2. 30–39 ปี
( ) 3. 40–49 ปี
( ) 4. มากกว่า 49 ปีขึ้นไป

3. วุฒิกการศึกษาสูงสุด

- ( ) 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี
( ) 2. ปริญญาตรี
( ) 3. ปริญญาโท
( ) 4. สูงกว่าปริญญาโท

4. ท่านมีประสบการณ์ในการทำงานในโรงเรียน

- ( ) 1. 1–5 ปี
( ) 2. 6–10 ปี
( ) 3. 11–15 ปี
( ) 4. 16–20 ปี
( ) 5. มากกว่า 20 ปี

5. จำนวนคาบที่ท่านสอนวิชาภาษาไทยในแต่ละสัปดาห์

- ( ) 1. น้อยกว่า 5 คาบ/สัปดาห์
( ) 2. 5–10 คาบ/สัปดาห์
( ) 3. 11–15 คาบ/สัปดาห์
( ) 4. 16–20 คาบ/สัปดาห์
( ) 5. มากกว่า 20 คาบ/สัปดาห์

6. งานพิเศษที่ท่านทำนอกเหนือจากการสอนประจำ (ตอบได้หลายข้อ)

- ( ) 1. พัฒนาวินัย
- ( ) 2. ฝ่ายวิชาการ
- ( ) 3. ฝ่ายบริหาร
- ( ) 4. ฝ่ายบริการ
- ( ) 5. ห้องสมุด
- ( ) 6. พยาบาล
- ( ) 7. แนะนำ
- ( ) 8. กิจกรรมนักศึกษา
- ( ) 9. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

7. ระดับชั้นที่ท่านสอนในปัจจุบัน

- ( ) 1. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
- ( ) 2. ระดับปริญญาตรี
- ( ) 3. ทั้งสองระดับ

8. ท่านเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาประจำชมรมที่วิทยาเขตฯ จัดตั้งขึ้นหรือไม่

- ( ) 1. ไม่เป็น
- ( ) 2. เป็น และเป็นที่ปรึกษาประจำชมรม
  - ( ) ภาษาไทย
  - ( ) อนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
  - ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

9. ท่านเคยชมนิทรรศการทางด้านวัฒนธรรมไทยมากน้อยเพียงใด

- ( ) 1. เข้าชมทุกครั้งที่ยกขึ้นในวิทยาเขต
- ( ) 2. เข้าชมทุกครั้งที่ยกขึ้นภายในจังหวัดที่ท่านทำงานอยู่
- ( ) 3. นาน ๆ ครั้ง
- ( ) 4. ไม่เคยเข้าชมเลย
- ( ) 5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

10. ท่านเคยเข้ารับการอบรมที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยหรือไม่

- ( ) 1. ไม่เคย
- ( ) 2. เคย เป็นจำนวน.....ครั้ง จัดอบรมโดย.....
- .....
- .....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของครูภาษาไทย ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ด้าน คือ

ก. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ข. การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

ค. การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้เป็นความคิดเห็นบางประการเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยของครูภาษาไทย ขอให้ท่านพิจารณาข้อความโดยละเอียดแล้วเขียนเครื่องหมายถูก ลงในช่องที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของท่านมากที่สุดเพียงข้อละหนึ่งระดับเท่านั้น ซึ่งแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ท่านเห็นด้วยมากที่สุดในเรื่องนั้น

ระดับ 4 หมายถึง ท่านเห็นด้วยมากในเรื่องนั้น

ระดับ 3 หมายถึง ท่านเห็นด้วยปานกลางในเรื่องนั้น

ระดับ 2 หมายถึง ท่านเห็นด้วยน้อยในเรื่องนั้น

ระดับ 1 หมายถึง ท่านเห็นด้วยน้อยที่สุดในเรื่องนั้น

คำจำกัดความ วัฒนธรรมไทย หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม แนวทางวิถีชีวิต
ขนบธรรมเนียมประเพณี กิริยามารยาท และศิลปะต่าง ๆ ในสังคมไทย

ท่านได้แสดงบทบาทในการปฏิบัติงานอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในกรณีต่อไปนี้เพียงใด

ก. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. ศึกษาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทย อยู่เสมอและเป็นประจำก่อนที่จะมีการเรียน การสอนทุกครั้ง.....					
2. หลักสูตรวิชาภาษาไทยที่ท่านใช้ในปัจจุบันนี้ เอื้ออำนวยให้ท่านจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่อนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย.....					
3. วางแผนการเรียนการสอนทางด้านเนื้อหาเกี่ยวกับ วัฒนธรรมไทย.....					
4. เชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้ครูและนักศึกษา ฟังเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยตามแต่โอกาส.....					
5. สอดแทรกความรู้ทางด้านวัฒนธรรมไทยให้แก่ นักศึกษาอยู่เสมอในขณะที่สอนเนื้อหาวิชาภาษา ไทย.....					
6. ใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน เนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมไทย.....					
7. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติ มากกว่าการให้ความรู้ทางทฤษฎี.....					
8. แนะนำและส่งเสริมให้นักศึกษาได้เลือกใช้ หนังสืออ่านนอกเวลาเพื่อประกอบการเรียน การสอนเนื้อหาทางวัฒนธรรมไทย.....					
9. ให้นักศึกษาไปศึกษาหาความรู้จากแหล่งวิทยาการ ในท้องถิ่น เพื่อนำมาประกอบการเรียนการสอน ทางด้านวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น.....					
10. สนับสนุนให้มีการจัดตั้งชมรมวัฒนธรรมไทย ขึ้นในสถานศึกษา.....					
11. ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมการประกวดและ การตอบปัญหาทางวัฒนธรรมไทยตามที่ หน่วยงานของทางราชการและเอกชนได้จัดขึ้น.....					

ก. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
12. สนับสนุนให้มีการจัดทำหนังสืออ่านประกอบ ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมของท้องถิ่นสำหรับเด็ก ในวัยเรียน เช่น หนังสือเกี่ยวกับประเพณีต่าง ๆ เป็นต้น.....					
13. จัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้ศึกษางานประเพณี ต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในชุมชน เช่น การหล่อเทียน พรรษา การอุปสมบท เป็นต้น.....					
14. อบรมสั่งสอนให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของ วัฒนธรรมพื้นบ้าน และเกิดความสำนึกในการ อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเองให้คงอยู่ ตลอดไป.....					
15.พานักศึกษาไปทัศนศึกษาหาความรู้ตลอดจน การเก็บข้อมูลต่าง ๆ ทางด้านวัฒนธรรมของ ท้องถิ่นจากผู้มีอาวุโสของหมู่บ้าน.....					
16. จัดให้มีการฝึกทักษะทางด้านมารยาทไทยและ การปฏิบัติตัวของนักศึกษาในสังคม ขึ้นใน สถานศึกษาตามโอกาสที่เห็นควร.....					
17. จัดให้นักศึกษาได้อภิปรายและแลกเปลี่ยน ความรู้ ความคิดเห็น ตลอดจนประสบการณ์ ต่าง ๆ ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับประเพณีการเล่น พื้นบ้านและหัตถกรรมพื้นบ้านที่มีส่วน เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียน.....					
18. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมประเพณี การเล่นพื้นบ้านและหัตถกรรมพื้นบ้านกับ วิทยาเขตในกลุ่มภาคกลางหรือสถานศึกษาอื่น ๆ ในระดับเดียวกันตามโอกาสอันเหมาะสม.....					

ก. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
19. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในบางวิชา เช่น วิชาภาษา กับวัฒนธรรม ซึ่งมีเนื้อหาด้าน วัฒนธรรมไทยอยู่ด้วยนั้น ครูผู้สอนได้เชิญ ผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นมาเป็นครูพิเศษหรือเป็น วิทยากร.....					
20. การวัดผลการเรียนการสอนเนื้อหาทางด้าน วัฒนธรรมไทย ใช้วิธีการตรวจผลงานภาค ปฏิบัติของนักศึกษามากกว่าการตอบ ข้อทดสอบ.....					

ข. การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. ประสานงานและขอความร่วมมือจากสถาบันทางศาสนาที่ตั้งอยู่ในชุมชนเพื่อให้เผยแพร่ความรู้หลักธรรมทางศาสนาและขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามกับประชาชน.....					
2. ร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของทางราชการและเอกชนที่ตั้งอยู่ในชุมชนเพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยเช่น จัดให้มีการอบรมศิลปะการแสดงและการละเล่นพื้นบ้านต่าง ๆ ขึ้นในชุมชน.....					
3. ร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของทางราชการและเอกชน โดยจัดให้มีการฟื้นฟูประเพณีต่าง ๆ ที่สำคัญของท้องถิ่น เช่น ประเพณีแห่เทียนพรรษา.....					
4. แนะนำและส่งเสริมให้มีการฟื้นฟูการจัดทำศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน.....					
5. เป็นผู้นำชาวบ้านในการติดต่อแหล่งจำหน่ายผลผลิตด้านหัตถกรรมพื้นบ้านเพื่อจัดการเอาโรคเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง.....					
6. จัดให้มีการร่วมกันพัฒนาและตกแต่งบริเวณโบราณสถานของท้องถิ่น เช่น การพานักศึกษาไปทำความสะอาดบริเวณวัดหรือโบราณสถานที่สำคัญของท้องถิ่น.....					
7. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินชีวิตตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยที่ถูกต้องและเหมาะสมแก่ประชาชน.....					
8. จัดให้มีโครงการวัฒนธรรมสัญจร เพื่อเผยแพร่กิจกรรมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่วิทยาเขตตั้งอยู่					

ข. การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
9. สนับสนุนให้เยาวชนหรือผู้นำท้องถิ่นเข้ารับการฝึกอบรมทางด้านวัฒนธรรมไทยในที่ต่าง ๆ ตามที่หน่วยงานของทางราชการและเอกชน จัดขึ้น.....					
10. ส่งเสริมให้มีการจัดทำเอกสารและวารสารด้านวัฒนธรรมไทยขึ้น เพื่อเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ในเรื่องวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมประเพณีที่ถูกต้องเช่น การจัดงานอุปสมบทแบบประหัย.....					

ค. การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. รวบรวมประเพณี นิทาน เพลงพื้นบ้าน ประวัติ ของปุชนิยสถานและปุชนิยบุคคลในท้องถิ่นไว้ ศึกษาและเผยแพร่.....					
2. รวบรวมโบราณวัตถุและวัสดุสำคัญทาง วัฒนธรรมไว้เป็นหมวดหมู่เพื่อให้นักศึกษาและ ผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสค้นคว้าศึกษา เช่น การจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมของท้องถิ่น.....					
3. จัดให้มีการส่งเสริมวัฒนธรรมทางด้าน วรรณกรรม โดยจัดให้มีการประกวดบทความ ร้อยแก้วและร้อยกรองขึ้น ทั้งระดับนักศึกษา และประชาชน.....					
4. เข้าร่วมประชุมกับครูอาจารย์ในแผนกวิชา ภาษาไทยและแผนกวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาหาแนวทางสอดแทรกเนื้อหาด้าน วัฒนธรรมไทยลงไปในรายวิชาต่าง ๆ เท่าที่จะ ทำได้.....					
5. ท่านมีความสนใจที่จะเข้าร่วมฝึกอบรมทางด้าน วัฒนธรรมไทย.....					
6. เมื่อท่านได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาให้เข้ารับ การอบรมทางด้านวัฒนธรรมไทย ท่านได้ศึกษา เอกสารตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะเข้า รับการอบรม.....					
7. เมื่อมีกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างการฝึกอบรมทาง ด้านวัฒนธรรมไทย ท่านได้เข้ามามีส่วนร่วมใน กิจกรรมเหล่านั้นด้วย.....					
8. เมื่อท่านเสร็จสิ้นจากการอบรมทางด้าน วัฒนธรรมไทยแล้ว ท่านได้นำเอกสารที่ได้รับ ระหว่างการฝึกอบรมมามอบให้ห้องสมุดพร้อม ทั้งถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ.....					

ค. การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
9. ร่วมกับกลุ่มหรือสมาคมที่จัดตั้งขึ้นเพื่อศึกษาค้นคว้าด้านวัฒนธรรมไทย รวมทั้งวัฒนธรรมพื้นบ้านด้วย.....					
10. ศึกษาค้นคว้าหาความรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายวัฒนธรรมไทยแห่งชาติ.....					
11. รวบรวมความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยที่ได้ศึกษามาโดยบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อเป็นประโยชน์ทางการศึกษา.....					
12. ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประเพณี ความเชื่อดั้งเดิมของไทย เปรียบเทียบกับที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำรงรักษาแก่นหรือสาระของวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ต่อไป.....					

ตอนที่ 3 ปัญหาหรืออุปสรรค รวมทั้งข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นของครูภาษาไทยในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลุ่มภาคกลาง ที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย คำชี้แจงในการตอบ โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านอย่างเสรี เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไข และส่งเสริมบทบาทของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย

1. อะไรคือปัญหาและอุปสรรคสำคัญของครูภาษาไทยที่มีต่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในด้านต่อไปนี้

ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....

.....
 .....
 .....

ในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน.....

.....
 .....
 .....

ในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ.....

.....
 .....
 .....

อื่น ๆ

โปรดระบุ.....

.....
 .....

ข้อเสนอแนะในการแก้ไข.....

.....
 .....

ขอขอบพระคุณ

ผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

1. ชื่อ (ภาษาไทย) นางคณิงพร สรรพา
(ภาษาอังกฤษ) Mrs. KNONGPORN SUNPA

2. รหัสประจำตัว -

3. ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ 3 ระดับ 8

4. ประวัติการศึกษา

ปีที่จบการศึกษา	ระดับปริญญา (ตรี โท เอก และอักษรย่อปริญญา ประกาศนียบัตรและชื่อเต็ม)	สาขาวิชาเอก วิชา	ชื่อสถาบันการศึกษา	ประเทศ
2520	ปริญญาตรี ศศ.บ. (ศึกษาศาสตร์บัณฑิต)	การสอนวิชาภาษาไทย	ม.ศิลปากร วิทยาเขตทับแก้ว	ไทย
2546	กำลังศึกษาระดับปริญญาโท	ไทยศึกษา	สถาบันราชภัฏธนบุรี	ไทย

5. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชา

